67 ELIZABETH ST.

TORONTO DAILY HEBREW JOURNAL

PHONE MAIN 4582

דער אידישער זשורנאל

A S Freidus
c/o The New York
Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK CITY

דיימאנדס
$1 $2 $3
וועכענטליך-

איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האַבען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אנדערע דזשוועלרי דורך דאס קרעדיט סיסטעם פון דזשייקאב בראדער. דיימאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע מאל טייערער און עס איז אן איינוועסטמענט.

יעדער געטרייען יעדען עהרליכען מענשען זא דאס ..ר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונזרי דיימאנדס מיט די לייכטסטע אבצאהלונגען.
ספעשעל דיסקוינט 10 פראצענט פאר קעש.
דזשייקאב בראדער 15 יאנג סטריט ארקייד.

פערגעסט ניט
ס. וויינבערג'ס
וואלפייפער און פיינט סטאר
וואו איהר קענט קריגען פאר 4 און 5 סענט
דעם שענסטען וואל פייפער
— ספעשעל —
Banjamins Moore & Co's
א באקס פרעמיער לעד 25 פונט
$1 30
א בארט טריפעל באדי $ 1.55
א באקס פיינט 35 סענט אלעס
צו די בילינסטע פרייזען אין
פרייז בלויז
ס. וויינבערג 76 עליזאבעטה
סטריט טעל. מיין 2693

VOLUME III. No 542 Toronto, Tuesday May 4, 1915 כ' אייר פ' ב"ב תרע"ה דיענסטאג דעם 4-טער מאי 1915 PRICE: 1 CENT

הינדענבורג געהט ווידער אויף ווארשא

רוסען גיבען צו, אז די לאגע אין די באלטישע פראווינצען איז זעהר אן ערנסטע

דייטשען צוקלאפען די רוסישע ליניע אין מעריב גאליציען

בערלין מאי 3.

דער דייטשער אפיציעלער בעריכט מעלדעט אז אין דער אנוועזענהייט פון דעם עסטרייכישען הויפט קאמאנדיר, פעלד-מארשאל ארטשדיוק פרידריך, און אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם דייטשען גענעראל פאן מעקענזען, האבען די פעראייניגטע עסטרייכישע און דייטשע טרופען נעכטען נאך א ביטערער שלאכט צובראכען און צושמעטערט דעם גאנצען רוסישען פראנט אין מערב גאליציען, איבער דער גאנצער לענג פון דעם אונגארישען גרענעץ ביזן פונקט, וואו דער ווייכסעל גיסט זיך צוזאמען מיט'ן דונאיעץ.

די רוסען האלטען יעצט אין אנטלויפען פון דארטען, און זיי ווערען געיאגט פון אונזערע טרופען. דער צאהל פון די פערנומענע טראפעען אין דיעזער שלאכט איז זעהר גרויס.

אין דעם באלטישען געגענד וואו די דייטשען זיינען שוין ארום מיטאווא, ווערען יעצט די רוסען געיאגט אין דער ריכטונג נאך ריגא, און נעכטען האבען מיר דארטען פערנומען פיער קאנאנען און פיער מאשין-ביקסען.

דרום פון מיטאווא ווידער האבען מיר ווידער געפאנגען 1700 רוסען, אזוי אז ארום מיטאווא האבען מיר שוין פערנומען 3,200 רוסען.

אלע רוסישע אטאקעס ביי קאלווארי האבען זיך געענדיגט מיט א גרויסען פערלוסט פאר זיי, און די רוסען זיינען פערטריבען געווארען, איבערלאזענדיג 330 געפאנגענע.

צום צפון מזרח פון סקירנעוויטש האבען די רוסען אויך געליטען א גרויסע מפלה. זיי האבען דארטען פערלירען פיעלע אין געהרג'עטע חוץ הונדערט געפאנגענע.

ארום שאוועל זיינען פערנומען געווארען נאך 400 רוסען.

פעטראגראד מאי 3.

צום ערשטען מאהל האט היינט דאס רוסישע קריגס מיניסטעריום צוגעגעבען אז די לאגע איז זעהר אן ערנסטע אין דעם באלטישען געגענד, וואו די דייטשע טרופען האבען זיך אריינגעריסען.

פון שאוועל, וועלכע איז יעצט שוין א דייטשע שטאדט, זיינען אבגעשיקט געווארען פיעל קאוואלעריע, ווי אויך אינפאנטעריע און געפאנצערטע אויטאמאבילען און זיי פערפלייצען דעם גאנצען געגענד ארום און ארום.

זייערע פאטרולען זיינען שוין אזוי וויט ווי ליבאווא, און דייטשע טארפעדא שיפען געפינען זיך נאהענט צו די ברעגעס ביים ריגער גאלף.

דער גרויספירשט ניקאלאי האט שוין איינגעזעהען, אז די דייטשען מיינען דארטען ניט קיין שפאס, און ער האט דארום אבגעשיקט אין דעם באלטישען געגענד א גרויסע ארמיי, אום אבצוהאלטען די דייטשען.

די ארמיי זאל זיין זעהר א גרויסע, ווייל זאל ניט געלינגען צו פערטרייבען די דייטשען פון דארטען איז א צווייענדיגע געפאהר פאר די רוסען. ערשטענס פערלירען זיי דעם רייכען באלטישען געגענד, און צווייטענס קענען פון דארטען די דייטשען איבערשניידען די באהן-פערבינדונגען מיט ווארשא, און אזוי אבשניידען די רוסישע ארמיי.

תמיד ווען די רוסען כאפען קלעפ, הויבען זיי אן צו דערצעהלען וועגען זייער גרויסע ארמיי, און היינט טהוען זיי עס ווידער. דער קריגס מיניסטער סוכאמלינאף האט היינט בעקאנט געמאכט. אז חוץ דער גרויסער ארמיי, וועלכע געפינט זיך אויף די שלאכטפעלדער האבען זיי נאך א פיעל גרעסערע ארמיי, וועלכע לערנענט זיך דערווייל, און איז שוין באלד קריגס פערטיג.

אין דעם זעלבען בעריכט, בערימט ער זיך שוין אגב אויך מיט דעם, וואס רוסלאנד פערמאגט יעצט 600 טויזענד קריגס געפאנגענע, וועלכע זיינען מעהרסטענס עסטרייכער און אונגארן.

די רוסישע בעריכטען גיבען אויך צו, אז ארום אסטראלענקא, סעראפין יענא ראזשעץ, און דעם גאנצען געגענד ארום דעם טייך סקווא, איז די דייטשע ארטילעריע זעהר טהעטיג.

לאנדאן מאי 3.

ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס פעטראגראד שיקט אהער טרייסט-ווערטער, אז דער נייער דייטשער צוג אינ'ם באלטישען געגענד ביים באלטישען ים, איז בלויז א דעמאנסטראציע, ווערט אבער דא דיא זאך גאנץ אנדערש בעטראכט. און דאס וואס די דייטשען זיינען שוין ארום ריגא ווערט דא אנגענומען גאנץ ערנסט, און מען גלויבט, אז די רוסישע פערבינדונגען זיינען אין געפאהר.

א בעריכט פון וויען מעלדעט, אז זיי האבען ארום די קארפאטהען פערנומען עטליכע הונדערט רוסען און מאשין-ביקסען.

דייטשען פארבערייטען א נייע אטאקע אויף ווארשא

פעטראגראד מאי 3.

פעלד מארשאל פאן הינדענבורג, דער דייטשער הויפט קאמאנדיר, פארבערייטעט יעצט ווי עס ווייזט אויס, א נייע אטאקע אויף ווארשא. דאס איז צו זעהן פון דער לעצטער טהעטיגקייט פון די דייטשע טרופען, אין צפון מזרח פוילען, וואוהין זיי האבען לעצטענס צוזאמענגעזאמעלט פיעל טרופען און ארטילעריע.

דעם וויכטיגסטען אינטערעס, חוץ די שלאכטען ביי קאלווארי און אסאוויעץ רופט יעצט ארוים דער באלטישער געגענד און אויב די דייטשען זאלען פון דארטען ניט פערטריבען ווערען, וועלען זיי זייער דארטיגע ארמיי קענען פעראייניגען מיט דער ארמיי ביי דער ליניע פראשניץ, יאנאסטאווא, סובאלק, און ניט נור וועלען זיי דורך איבערשניידען די אייזענבאהנען ליניען קענען בעקומען א וועג צו ווארשא, נאר זיי וועלען אויך צווינגען די רוסען צוריקצוציהען זיך פון די קארפאטהען, וואו די שלאכט איז לעצטענס בענייט געווארען נאך מיט מעהר שטארקייט.

די רוסען קליימען אויך, אז אין צפון פוילען האבען זיי פריטאג די דייטשע טרופען פערטריבען ביז זייערע טרענטשעס ארום די מאזורער לייקס.

בערלין טריאומפירט מיטן נייעם זיג.

לאנדאן מאי 4.

צום היגען "דיילי טעלעגראף" מעלדעט מען פון פעטראגראד, אז אויף א זיצונג פון דעם מיניסטארען-ראטה איז בעשלאסען געווארען. אז אזוי ווי פינלאנד האט גאר ניט בייגעשטייערט צו רוסלאנד ניט אין מענשען און ניט אין געלד, צו העלפען איהר פיהרען די מלחמה, וועט א טהייל פון די קריגס אויסגאבען, ארויפגעלעגט ווערען אויף פינלאנד אלס א שטייער.

ביי 2 פראצענט פון דער אלגעמיינער סומע, וועט דארפען געדעקט ווערען פון פינלאנד.

אבוואהל קיינע פולע איינצעלהייטען זיינען נאך ניטא וועגען דעם נייעם דייטשען זיעג אין גאליציען, דאך איז אין בערלין א גרויסע שמחה, און א יום טוב איז דארטען ערקלעהרט געווארען, ווי ביי די פריהערדיגע רוסישע מפלות, און בערלין טונקט זיך יעצט אין פלאגען.

אויב די בערלינער און וויענער בעריכטען זיינען אמת, דענקען די היגע עקספערטען, אז דער רוסישער קאמפיין ביי די קארפאטען איז צו ענדע.

— o —

א נייע אטאקע אויף סערביען

בערלין מאי 4.

ווי די "טאגעס ציימונג" מעלדעט, האט עסטרייך שוין אבגעשיקט צו סערביען א נייע ארמיי, און אזוי שנעל ווי דער וועטער וועט בעסער ווערען, וועט זי סערביען אטאקירען פון דאס ניי.

סענטינזשע, מאנטאנאגרא, מאי 3.

אן אפיציעלער מאנטאנעגרער בעריכט מעלדעט, אז די עסטרייכער האבען ווידער אטאקירט מאנטאנעגרא, אבער דיא אטאקעס זיינען צוריק געשטויסען געווארען.

—):(—

דייטשלאנד רופט דעם גאנצען לאנדשטורם

לאנדאן מאי 3

דער גאנצער דייטשער לאנדשטורם, וועלכער האט נאך ניט געדיענט ווערט גערופען צו מיליטער דיענסט דערווייל ווערט ביזן 12-טען מאי גערופען דער לאנדשטורם פון 1876.

שפעטער ארום יוני וועלען אויך גערופען ווערען די פון די יאהרען 1870.

עקספארט נאך די שטאאטען בעגרענעצט

אטאווא מאי 3.

אן "ארדער אין קאנסול" איז היינט ארויסגעגעבען געווארען, וועלכער פערבאט דעם עקספארט פון תבואה, מעהל און עסען פאר בהמות, נאך די פעראייניגטע שטאאטען, סיידען מען דארף עס פאר'ן אינערליכען געברויך פון די שטאטען זעלבסט, און דאן מוז וועגען דעם צוגעשטעלט ווערען א ספעציעלע סערטיפיקיט.

מיט דיעזען פערבאט וויל מען זיכער זיין, אז עס וועלען ניט געשיקט ווערען קענעדער תבואות אירגענד וואו חוץ צו די "עלליים".

שלאכט אין בעלגיען האט געקאסט קענעדע זעקס טויזענד מענשען

—):(—

אטאווא מאי 3.

גענעראל היוז האט היינט אפיציעל פערעפענטליכט אן אינהאלט פון א קייבעל, אז קענעדע האט אין דער שלאכט אין בעלגיען, פון דעם 22-טען ביז דעם 30-טען אפריל פערלוירען מעהר ווי 6 טויזענד מענשען.

חוץ די עטליכע הונדערט אפיצירען, וועגען וועלכע עס איז שוין געוועזען בעריכטעט, האט דער קענעדער קאנטינזשענט פערלוירען 705 דערהרגעטע, 2,162 פערוואונדעטע, און 2,536 פעהלען, (צווישען די זיינען שוין אריינגערעכענט די געפאנגענע)

דער מיליץ דעפארטמענט האט אויך פערעפענטליכט די גאנצע געשיכטע פון דיעזער שלאכט, לויבענדיג שטארק די קענעדער סאלדאטען וועלכע האבען ביז'ן לעצטען העלדיש פערטהיידיגט זייערע פאזיציעס.

לויט דיעזען בעריכט זיינען די קענעדער אטאקירט געווארען פון הונדערט טויזענד דייטשען, וועלכע האבען זיך בענוצט מיט גיפטיגע גאזען, חוץ די געוועהנליכע מחבלים, ווי קאנאנען און ביקסען.

צוויי קענעדער בריגאדעס 8 טויזענד מענשען האבען געהאלטען א פראנט פון 5 טויזענד יארד (ארום 3 מיילען) זיי האבען געהאפט צו בעקומען פערשטארקונג, אבער אומזיסט, און דאן ווען די גרעסטע העלפט איז שוין געוועזען אומגעקומען האבען זיי זיך געמוזט צוריקציהען.

אממהערסטען האבען געליטען די היילענדערס, וועלכע זיינען ארומגערינגעלט געווארען פון דריי זייטען און זיינען אדער אומגעקומען ביז'ן לעצטען, אדער זיי האבען זיך אונטערגעגעבען אלס געפאנגענע.

אין דער שלאכט האט אויך זעהר פיעל געליטען די קענעדער ארטילעריע, וועלכע האט פערלוירען די מעהרסטע פערד און אמוניציאנס וואגענס.

איטאליען וועט ערקלעהרען קריעג דעם 15-טען מאי

דזשענעווא מאי 3

פון געוואוסע קוועלען מעלדעט מען אהער אז אין עסטרייך ריכט מען זיך אויף אונרוהען, אזוי אז פראנץ יאזעף האלט ביי איבערציהען פון זיין פאלאץ.

מען רעכענט אויך, אז ניט שפעטער ווי דעם 15-טען מאי, וועט איטאליען האבען ערקלעהרט קריעג געגען עסטרייך.

אין רוים ווערט דערווייל ערווארטעט דער געוועזענער עסטרייכישער אויסלענדישער מיניסטאר גראף גאלוכאווסקי, וועלכער קומט אהין מיט א ספעציעלע מיסיע וועגען פריעדען.

אין רוים געפינט זיך אויך יעצט מאטהיאס ערצבירגער, דער פיהרער פון די דייטשע קלעריקאלען אין דעם רייכסטאג, וועלכע וועט האבען אן אודיענץ מיט'ן פויפסט.

ווי די היגע "טריביון" מעלדעט, זיינען אלע עסטרייכישע אונטערטהאנען, וועלכע וואהנען אין איטאליען געווארענט געווארען צו פערלאזען דאס לאנד ביז דעם 6-טען מאי.

וועט לעבען מיט א פערנייט הארץ

נוי יארק מאי 3.

אין דעם בית ישראל האספיטאל, האט דער אידישער דאקטאר ישראל גודמאן דורכגעפיהרט א וויכטיגע אפעראציע אויף א אידישען פעדלער ישראל זעף, פערנעהענדיג מיט דריי סטיטשעס די אויסערליכע טהייל פון דעם הארץ, און אין סטיטש אינוועניג, ראטעווענדיג אויף אזא אופן זיין לעבען.

זעף האט דורך אן עקסידענט אריין געשטאכען זיך א מעסער אין הארצען, און די דאקטוירים האבען איהם שוין געהאלטען פאר האפנונגסלאז.

די אפעראציע איז אבער געוועזען אן ערפאלגרייכע, און אין איינגע טעג ארום ווערט ערווארטעט, אז ער זאל שוין קענען פערלאזען דעם האספיטאל.

עלליים און טערקען מעלדען זיעגע ביי די דארדאנעלען

עליים מעלדען וועגען א פערנומענע שטאדט, אין קאנסטאנטינאפעל דערצעהלט וועגען צוויי בעשעדיגטע קריעגס שיפען.

לאנדאן מאי 4.

פערשיעדענע בעריכטען, וועלכע זיינען "א דערמאלטען געווארען מעלדען, אז די עליים האבען ביי די דארדאנעלען פערנומען די שטאדט מייטאס, וועלכע איז 22 מייל פון דער שטאדט גאליפאל.

ווי אן אפיציעלער רוסישער בעריכט מעלדעט, האט דער רוסישער שווארצער ים פלאט, דעם ערשטען מאי באמבארדירט די פארטען ביים באספאר. דער שאדען איז געווען בעדייטענד, און פון איינגע פארטען, האט מען געזעהען א פייער.

זיי האבען אויך געזונקען א שיף מיט קוילען און צוויי זעגעל שיפען.

צו דערזעלבער צייט, מעלדעט אבער קאנסטאנטינאפעל, אז דער רוסישער פלאט האט דארטען בלויז דעמאנסטרירט און איז שוין אבגעפאהרען.

די טערקען מעלדען אויך אז זיי האבען בעשעדיגט די פראנצויזישע קריעגס שיף "הענרי דער פערטער" און די ענגלישע קריעגס שיף "ווענדזשענס".

פאריז מאי 4.

דער קאמפיין ביי די דארדאנעלען געהט אן זעהר גוט פאר די "עליים" און די טערקען פערלירען זעהר פיעל. די פערבינדעטע טרופען האבען פערנומען עטליכע דערפער וועלכע די טערקען האבען אונטערגעצונדען, איידער זיי האבען זיך צוריקגעצויגען.

די באמבארדירונג פון די קריגס שיפען צוזאמען מיט דער לאנד ארמיי, געהט יעצט אן אהן א שום אונטערברעכונג.

ארסענאל ארבייטער סטרייקען

לאנדאן מאי 3.

צוויי טויזענד ארבייטער וועלכע האבען געארבייט ביים וואוליטש ארסענאל זיינען ארוים אין סטרייק. זיי פאדערען העכערע וויידזשעס.

דער וואוליטש ארסענאל, איז דער גרעסטער ארסענאל אין ענגלאנד.

איז פאר צוואנג דיענסט

ליווערפול מאי 3.

לארד דערבי, מיט וועמענס מיינונג מען רעכענט זיך אין ענגלאנד, האט דא אויף א רעקרוטירונג מיטינג זיך אויסגעשפראכען, אז ער איז פאר קאנקריפשאן אין ענגלאנד.

דייטשע סובמארינס זינקען זעקס שיפען

פון זיי געהערען פיער צו נייטראלע לענדער — אמעריקא וועט פאדערען אן ערקלעהרונג.

—):(—

לאנדאן מאי 3.

דייטשע סובמארינס האבען היינט ווידער געזונקען נייטראלע שיפען אויפ'ן צפון ים. דאס מאהל זיינען עס געוועזען 3 נארוועגישע שיפען "באלדווין" "לאיאלא" און "אמעריקאן", וועלכע זיינען אלע געזונקען געווארען פון טארפידאס. מען גלויבט אז זייערע מאנשאפטען זיינען געראטעוועט.

וועגען דיעזע דריי שיפען ווערט אפיציעל געמעלדעט פון דער אדמיראליטעט.

אויסער דיעזע שיפען מעלדעט דער "עקסטשענדזש טעלעגראף" איז פון א דייטשער סובמארין אויך געזונקען געווארען דער שוועדישער דאמפפער "עלידא" וועלכער האט געפיהרט א פראכט פון האלץ פון העלזינגבארג קיין הול. זי איז געזונקען געווארען אין וועניגער ווי דריי מינוטען צייט. די מאנשאפט האט קוים צייט געהאט ארונטערצולאזען א קליין שיפעל און זיך ראטעווען. זיי זיינען שפעטער געראטעוועט געווארען פון א דענישען סקונער.

עס איז גאנץ מעגליך אז שוועדען זאל וועגען דעם פראטעסטירען, ווייל דאס דייטשע אויסלענדישע מיניסטעריום האט פערשפראכען ניט צו שעדיגען דעם שוועדישען האלץ-האנדעל.

חוץ דעם זיינען אין דעם האפען פון אבערדיען, סקאטלאנד אריינגעקומען איינינגע פישער-שיפען, וועלכע דערצעהלען, אז זיי זיינען געיאגט געווארען פון סובמארינס.

זיי האבען אויך געזעהען ווי ניט וויט פון זיי ביי 50 מייל פון אבערדיען, זיינען צוויי פישער שיפען געזונקען געווארען. זיי האבען אבער פון דערווייטענס ניט געקענט בעמערקען זייערע נעמען.

וואשינגטאן מאי 3.

וואשינגטאן מאי 3

סעקרעטערי ברייען, האט היינט געלאזט וויסען, אז דער סטייט דעפארטמענט וועט פאדערען פון דייטשלאנד אן ערקלעהרונג, ווארום איהרע סובמארינס האבען געזונקען די אמעריקאנער אויל שיף "גאלפלייט".

דייטשען בענוצען זיך ווידער מיט גיפטיגע גאזען

לאנדאן מאי 3.

ווי אן ענגלישער אפיציעלער בעריכט מעלדעט, האבען די דייטשען דעם ערשטען מאי, ווידער באמבארדירט דעם בארג נומער 60 ארום איפר, ווי אויך האבען זיי געמאכט אן אטאקע ביי סט. דזשוליען. ביידע אטאקעס זיינען צוריקגעשטויסען געווארען, טראץ דעם וואס די דייטשען האבען זיך ווידער בענוצט מיט די גיפטיגע גאזען, וועלכע זיי האבען אריינגעלאזען אין די טרענטשעס דורך רעהרען, ווי אויך דורך קוילען.

מיר האבען אויך ארונטערגעבראכט זייערען אן עראפליין.

בערלין מאי 3.

דער דייטשער בעריכט מעלדעט, אז ארום סט. דזשוליען האבען זיי פערנומען עטליכע פארמס און אין לאטהרינגען האבען זיי פערנומען א פראנצויזישע לופטשיף.

א דייטשער סקאדראן האט באמבארדירט די באהן סטאנציע ביי עפינאל, ווי אויך דעם לופטשיפען פלאץ.

שפיעלען זיך ארום טייך און ווערען שיער דערטרונקען

דזשייקאב סאטמאן פון 30 מיטשעל סטריט און פערסי לוקאס צוויי אינגלאך צו 12 יאהר אלט זיינען נעכטען פארנאכט שיער דערטרונקען געווארען ווען זיי האבען זיך געשפיעלט ארום וואסער, און ווען ניט די מענשען פון דעם לייף סייווינג סטיישאן וואלטען זיי זיכער דערטרונקען געווארען.

די אויבענדערמאהנטע האבען צוזאמען מיט נאך עטליכע אינגלאך אריינגעקראכען אין א שיפעל וועלכע איז געשטאנען אויפ'ן ברעג צוגעבונדען. שפיעלענדיג זיך האט זיך דאס שטריקעל אבגעריסען און די שיפעל איז אבגעפאהרען. אין שיפעל זיינען דאן געווען די צוויי חברים, די איבעריגע אינגלאך האבען זיך דערשראקען און זיינען אנטלאפען ניט לאזענדיג וויסען קיינעם וועגען דעם.

דער ווינד וועלכער האט געבושעוועט אויפ'ן וואסער האט די שיפעל פערטראגען וויט אויפ'ן וואסער, וואו זיי האבען זיך גענומען טרינקען.

זיי האבען זיך דאן געפונען ארום א מייל-ווייט פון ברעג. זיי זיינען בעמערקט געווארען פון די לייף סייווערס, וועלכע זיינען גלייך ארויסגעפאהרען מיט א שיפעל און האבען זיי געראטעוועט. די אינגלאך זיינען געווען פערחלש'ט פון שרעק, א דאקטאר איז צו זיי געבראכט געווארען וועלכער האט זיי אבגעמינטערט און אבגעשיקט אהיים.

פינף מענשען פערוואונדעט אין א אטאמאביל צוזאמענשטויס

א שרעקליכער צוזאמענשטויס פון צוויי אויטאמאבילס איז פארגעקומען נעכטען בייטאג אויפ'ן קארנער דזשעראדר און שוירבערען סטריט, איין אויטאמאביל בעלאנגט צו מר. שייפער פון 1246 דזשעראר סטריט איסט, דער צווייטער אויטאמאביל האט בעלאנגט צו מר. מארלאט פון 17 ארלינגטאן עוועניו.

מר. שייפער וועלכער איז געפאהרען מיט שוירבערען סטריט, האט ניט געזעהען ווער עס קומט אן אויף דזשעראדר סטריט דאס זעלבע האט פאסירט מיט יענעם אויטאמאביל אויף דזשעראדר סטריט, און ווען זיי האבען זיך געכאפט איז שוין געווען צו שפעט צו פערמיידען דעם עקסידענט, וועמענס ווירקליכע שולד עס איז איז שווער פעסטצושטעלען יעדער איינער זאגט אז דער צווייטער איז שולדיג. דערווייל זיינען פינף פערזאן פערוואונדעט. איינער פון זיי מר. שייפערס טרייבער ליגט אין סאנט מייקעלס האספיטאל אין א שטערבליכען צושטאנד. דיאנדערע פערוואונדעטע זיינען אויך אין א זעהר שווערען צושטאנד.

דער צוזאמענשטויס איז געווען אזוי שטארקער דאס שטיקער גלאז און אייזען זיינען געפלויגען אין דער הויך ווי פון א עקספלאזיאן.

א אונטערזוכונג וועט וועגען דעם געמאכט ווערען.

אהן גליק

אן אריגינעלער שפּאַנענדער ראָמאַן פון אידישען לעבען אין ענגלאַנד און אמעריקא.

ספּעציעל געשריבען פאַר'ן "אידישען זשורנאַל".

פון בר צבי.

נאַכדרוק פערבאָטען.

די העלדען פון דעם ראָמאַן און א קיצור פון זייער געשיכטע.

דניאל קרעמער און זיין פרוי רבקה, מיט אַכט קליינע קינדער: — אַן אָרימע פאַמיליע פון לאָנדאָן ענגלאַנד, וועמען זייער קינדס חתן, האָט געקויפט א טאַבאַק־ביזנעס פון וועלכער זיי מאַכען א שעהנעם לעבען.

ליזא: — זייער טאָכטער, פערהייראַט צו דזשאָזעף הערמאַן.

דזשאָזעף הערמאַן: — ליזאַס מאַן, א רייכער סטאָרקיפּער, וועלכער האָט אַמאָל געהאַט א געליעבטע מיידעל, אין רוסלאַנד, און זי איז פערשיקט געוואָרען אין סיביר אויף צעהן יאָהר, נאָכהער האָט ער מיט איהר חתונה געהאַט, זייענדיג פערהייראַט צו ליזאַן און באַלד זיך ווידער גע'גט מיט איהר.

מאָזעס קרייזערמאַן: — דניאל קרעמערס א קרוב, א סטודענט אין לאָנדאָנער קאָלעדזש פאַר מעדיצין, געוועזען פערליעבט אין ליזאַן, אָבער ענטזאָגט פון איהר, ער האָט דאַן געהייראַט מיט ניטעלען, הערמאַנס גרושה.

ניטעלע: — הערמאַנס געוועזענע געליעבטע פון סיביר, וועלכע האָט שפּעטער אויך חתונה געהאַט ניט הערמאַנען ניט וויסענדיג פון זיין ערשטער פרוי, און נאָכדעם ווי זי האָט זיך מיט איהם געגט, חתונה געהאַט מיט מאָזעסע

(84־טע פאָרטזעצונג.)

„איהר זענט א מאָדנע פרוי," האָט ניטעלע געזאָגט צו ליזאַן נאָך א קורצען שטיל־שווייגען. „אייער מאַן, טהוט אָב די אַבשייליכסטע מעשים און איהר לאַכט זיך אויס דערפון".

„אַבשייליכע מעשים? האָט ליזא געפרעגט, וואָס רופט איהר אַבשייליכע מעשים? ווען א מאַן צום ביישפּיל האָט אַבגעגעט א פרוי און גענומען אן אנדערע, איז דאָס אן אַבשייליכע טהאַט?"

„וואו מען האָט אָבער איין פרוי ניט קיין געגעטע און מען הייראַט א צווייטע, איז עס שוין גאָר א מאיוסע געשיכטע".

„זאָל זיך ערגערען די ערשטע פרוי, די פערוואָרפענע, האָט ליזא געענטפערט, די צווייטע האָט דאָך פיעל וועניגער אורזאַכע צו זיין אין כעס אויף איהם".

„איז דאָך טאַקי די פראַגע, וואָרום זענט איהר אַזוי גלייכגילטיג אין דער זאַך?" האָט ניטעלע געפרעגט.

ליזא האָט זי אַנגעקוקט.

„ווי לאַנג איז שוין זינט איהר האָט מיט איהם געהייראַטה?" האָט זי פּלוצלונג אויסגעשאָסען איהר פראַגע.

„ווען ער האָט מיט מיר געהייראַטה, האָט איהר שוין באַלד געדאַרפט ווערען א מוטער." האָט ניטעלע גאַנץ געלאַסען געזאָגט.

ליזא האָט ווייט פונאַנדער געעפענט איהרע אויגען.

„איהר לאַכט פון מיר הפנים". האָט זי בעמערקט צו ניטעלען.

„איך לאַך ניט, אַזוי איז דאָס געוועזען".

„וואו האָט איהר געהייראַטעט?" האָט ליזא ווייטער געפרעגט.

„אין קענעדע".

„האָט איהר געהייראַטה אין קאָורט?"

„ניין, אין דעם אימיגריישאַן אָפיס, האָט ניטעלע געענטפערט, מיר זענען ניט אַרונטערגעלאָזען געוואָרען, סיידען מיר זאָלען הייראַטען".

„און וואָס האָט איהר געדענקט וועגען איהם, ווען ער האָט נאָר באַלד נאָך אייער הייראַט גענומען פאָדערען פון אייך א גט?"

„איך האָב געדענקט, אַז ער איז א גרויסער באַנדיט און א נידערטרעכטיגער מענש, האָט ניטעלע געזאָגט מיט גאַל. צוערשט האָט ער מיך רואינירט און דאַן האָט ער מיך גלייך אַבגעגאָסען מיט קאַלטע וואַסער?"

„ווי, ער האָט אייך רואינירט אויך?" האָט ליזא געפרעגט מיט א פערשטיקטער שטימע.

„געוויס! ער האָט מיך רואינירט פאָהרענדיג אויף'ן שיף, ער איז דאָך מיר אַרויסגעפאָהרען אַנטקעגען אַלס מיין חתן און אַלטער געליעבטער, איך האָב דאָך איהם געגלויבט און געטרויעט אין איהם ווי אין א גאָט, ווער זאָל עס געוועזען וויסען, אַז ער איז גאָר פערהייראַט און זוכט צו אויסנוצען מיך אַלס א קרבן פון זיין ליידענשאַפט!"

ליזא איז פאַר יסורים ווי פּאַראַליזירט געוואָרען.

„איך האָב ווירקליך ניט געוואוסט זיינע אַלע מעשים," האָט זי געזאָגט אין דער שטיל צו ניטעלען.

ניטעלע איז געוועזען אין זיעבען הימעל פון גרויס פערגעניגען וואָס זי האָט אַריינגעוואָרפען אַזא באָמבע אין הערמאַנס פאַמיליען־לעבען, זי האָט זיך פאַר דער מינוט אין גאַנצען פערגעסען אן איהר פערשפּרעכען וואָס זי האָט געגעבען צו איהר מאַן, זי איז בלויז געוועזען בעגייסטערט פאַר איהר אייגענעם אידעאַל, און דאָס איז צו פער'סמ'ן דאָס לעבען פון איהר פערפיהרער, פון דעם מאַן וואָס האָט זי שיער ניט אַריינגעוואָרפען אין דעם גרעסטען אומגליק.

ווען ליזא האָט זי נאָכהער גענומען ציהען פאַר'ן צונג מעהר און מעהר, האָט זי איהר דערצעהלט דעם גאַנצען אמת פון אנפאַנג ביז ענדע, זי האָט פון איהר גאָרניט בעהאַלטען. זי האָט איהר דערצעהלט וועגען איהר אַרעסטירט ווערען, וועגען איהר אַוועקגעהן נאָך סיביר; וועגען איהרע ליידען און איהר ליעבע צו הערמאַנען; נאָכהער וועגען איהר בעפרייאונג און רייזע נאָך קענעדע, ווי אויך וועגען אַלעס וואָס מיט איהר האָט פּאַסירט ביז זי האָט איינגעשטימט צו נעהמען גט און הייראַטען מיט מאָזעסען.

ליזא איז געוועזען איבעראַשט פון דיזער געשיכטע און לויט ניטעלעס האַלטונג האָט זי פערשטאַנען, אַז אַלעס איז דער ריינער אמת און יעדעס וואָרט וואָס זי האָט דאָ געזאָגט, איז גראַדע ווי עס האָט פּאַסירט.

פון דער גאַנצער געשיכטע האָט זי פערשטאַנען, אַז הערמאַנס האַנדלונגען זענען ניט געוועזען אַזעלכע געפעהרליכע, אַזעלכע פערברעכערישע ווי ניטעלע וויל עס בעטאָנען, איין זאַך אָבער, האָט זי איהם ניט געקענט מוחל זיין און דאָס איז, זיין אונפערצייהליכע טהאַט צו פערפיהרען אַן אונשולדיגע מיידעל, מיט וועמען ער האָט ניט גערעכנט און ניט געקענט הייראַטען.

דער געדאַנק, אַז הערמאַן איז איהר געוועזען אונטריי בלויז עטליכע וואָכען נאָך איהר הייראַט, האָט זי ווילד געמאַכט און אַבוואָהל זי האָט פּראָבירט צו פערהאַלטען זיך רוהיג און זי האָט געהאַלטען אין געדאַנק איהר פאָטערס עצה, האָט זי אָבער ניט געקענט אונטערדריקען איהר כעס, זי איז געוועזען אויפגערעגט און צורייצט און ניטעלע האָט דערפון געקענט שליסען, אַז הערמאַנען וועט עס גלאַט ניט אַרונטער.

ליזא האָט זיך ווירקליך ניט געקענט קאָנטראָלירען, זי איז אויפגעשטאַנען פון איהר פּלאַץ און אַנטלאָפען נאָך הויז אָהנע צו זאָגען ניטעלען א גוטען טאָג.

זי איז געקומען אהיים און אַזוי שנעל ווי זי איז געווען אין איהר צימער, האָט זי אויסגעבראָכען אין א ביטערען געוויין.

איהר האָט זיך געדאַכט, אַז איהר גאַנצער לעבען איז חרוב געוואָרען, זי קען מעהר ניט האָפען אויף גליק, איהר מאַן איז איהר אונטריי, ער איז א בעטריגער, א ליגנער, ווער ווייס וואָס ער קען נאָך אָבטהון פאַר מעשים, אַז ער האָט געקענט האַנדלען אַזוי שמוציג באַלד נאָך זיין הייראַט.

איין קליינע האָפנונג איז איהר פערבליבען, און דאָס איז די מעגליכקייט, אַז ניטעלע האָט איהר דערצעהלט אומישנע אַזא שרעקליכע זאַך, כדי אַז זי, ליזא, זאָל האָבען יסורים און דערגעהן הערמאַנען די יאָהרען.

זי האָט דעריבער בעשלאָסען צו פרעגען איהם אָפען איבער די בעשולדיגונג וואָס ניטעלע האָט געגען איהם געמאַכט איז אמת און זי האָט געהאָפט, אַז ער וועט עס לייקענען, ער וועט זיך אויסלאַכען, זי האָט געוואָלט ער זאָל עס אָבלייקענען זאָגאַר ווען עס איז אַן אמת. עס וואָלט איהר דאַמאָלס פיעל לייכטער געוואָרען אויף'ן האַרצען, ווייל זי האָט ניט געקענט איבערטראַגען דעם געדאַנק, אַז הערמאַן, איהר געליעבטער מאַן, זאָל איהר האָבען געוועזען אונטריי, ער זאָל זי האָבען פערביטען אויף אַן אַנדערער.

„עס קען ניט זיין! האָט זי ביי זיך זעלבסט בעשלאָסען, עס איז אונמעגליך! ער האָט עס ניט געטהון! ער האָט עס קיינמאָל אין לעבען ניט געטהון!"

זי האָט איהם ערוואַרטעט מיט דער גרעסטער אונגעדולדיגקייט און געוואָלט אויסגעפינען דעם אמת, ווען ער זאָגט איהר נור איין וואָרט "ניין!" וואָלט זי שוין געוועזען גליקלאַך, זי האָט אָבער געציטערט פאַר זיין מודה זיין, זי האָט עס גאָר ניט געוואָלט דערלעבען צו הערען.

(פאָרטזעצונג פאָלגט.)

דאָנייטשאַנס פיר תלמוד תורה

פון 25טען אַפּריל ביז דעם 3־טען מאי פון פאָלגענדע הערען:

מחתונת ראַזמינסקי־זאַקס בהשתדלות הרב גאָרדאָן וחזן מאַנאָוויטש 21 דאָלאַר.

מסעודת הברית ביי ראַשינסקי, רוטהערגלען אַנטעריאָ ע"י מאַקס קליוויר $15.30

מסעודת הברית ביי פיליפּ דזשיימס באַלדווין סטריט בהשתדלות ל. לעווינסקי וחזן וואָלאַדאָווסקי $6.50

וויקטאָר פיינשטיין 305 קווין סטריט וועסט 5 דאָלאַר.

בהשתדלות ס. לעווינטער וה' סיגעל מאַרביטריישאַן ביי ה' פּריז $2.50

ל. יאַלעס קווין סטריט וועסט $2

משה נעגעסאָוו $1.10

צו 1 דאָלאַר: הערי קלאַוויר, דזשוליוס ווייל, חיים מעהר, יוסף ווילדער.

צו 50 סענט: פ. ליפּשיץ, ב. נאַטאַנזאָן, חיים ווילדער, א. ברווידע, און חיים וואָלף.

מרס. א. לואיס 25 סענט.

בעסטען דאַנק צו אַלע מנדבים ומשתדלים וכל טוב סלה.

די אָפּיסערס פון ת"ת

צו פערדינגען א פלעט 3 גרויסע ליכטיגע רומס. ערשט דעקאָרירט. ביליג רענט אַלע קאָנוויניענס, 52 אָקספאָרד סטרט
2395—6—5

ווער וויל אַדאָפּטירען געזעצליך א קינד.

א זעהר שעהן אידיש בייבי'לע, א אינגעלע. בלויע אויגעלאַך. טונקעלער קאָמפּלעקשאַן.

די עלטערען זיינען טויט.

עס איז פאַראַן אַביסעל געלד פאַר דער בייבי אויך גוטע זאַכען. עס איז א זעלטענע געלעגענהייט צו אַדאָפּטירען א פיין אינגעלע.

קיינע עקספּענסעס.

נאָכפרעגען אין זשורנאַל באָקס 500.
2398—5—4

א גרויסער באַרגיין

100 אַקער פאַרם צו פערדינגען אָדער איהר קענט דאָס קויפען גאַנץ ביליג.

נאָכפרעגען סעם שאַפּירא ניומאַרקעט אַנטעריאָ.
2418—5—10

צו פערדינגען א פלעט פון 3 רומס מיט א סינק.

נאָכצופרעגען 157 מיידזשאָר סטריט
2401—4—5

א פלעט פון 4 רומס צו פערדינגען אַלע קאָנוויניענס. ספּערעט געז. ביליג רענט. 39 וואָולסלי סטריט.
2404—4—5

צו פערדינגען א פלעט 3 גרויסע ליכטיגע רומס. ערשט דעקאָרירט. ביליג רענט אַלע קאָנוויניענס, 52 אָקספאָרד סטריט.
.2395—3—5)

אַן אויסגעפּרענישטע רום צו פערדינגען, עלעקטריק און אַלע קאָנוויניענס ביליג רענט.

נאָכפרעגען 174½ באַלדווין סטריט.
2406— 5—7

$22 א הויז פון 9 רומס גוט פאַר צוויי פאַמיליען נעבען יוראָן און קאַלעדזש.

אויך א רום צו פערדינגען פאַר אַן אַלטע פּאָאָר פאָלק.

פרעגען אין 10 ד'אַרסי סטריט.
2407 5—4

אויב איהר זענט אין טראַבעל און קענט ניט קריגען קיין אינשורענס פּאָליסי, קען איך אייך ארויסהעלפען. איך פּלייס אינשורינגס אויף הייזער, פאַרניטשור און סטאָק. בלויז אין טאַריף קאָמפּאַניעס, מיט דער בעסטער צופרידענהייט.

אויך קען איך סעקיורען מאָרגיידזשעס, און טהו טייפּרייטינג פיר דער פּובליק. מעסיגע פּרייזען.

M. Brown 218½ Queen St. W.
Phone Ad. 3153 Res. M. 2364
2383—5—5)

האַרדוואָוד פלאָרינג

גאַראַנטירט באַרטש, מייפּעל, פּליין און קוואָרטערד סאָוטהערען אָוק.

קענעדע וואָוד ספּעשעלטי קאָמפּאַניע אָריליאַ, אַנטעריאָ.
2138—5—8

צו פערקויפען אָדער צו פערדינגען

א פאַרם 150 אַקער לאַנד, 35 מייל פון שטאָדט אַרום אַרענדזשוויל, א שטיינערנע הויז פון ניין רומס גוטער באַרן גוטער וועל און קריק. צוויי פערד מיט אימפּלוימענטס. זיכער א לעבען צו מאַכען פאַר דער ריכטיגער פּערזאָן.

נאָכפרעגען חייפעץ 122 יוראָן סט.
2340—5—2)

אַפּאַרטמענט סוויטס

אין 502 פּאַרלאַמענט סטריט 4 רומס און באַטה און 5 רומס און באַטה, עלעקטריק און געז רענטשעס דזשעניטאָר סאַירוויסעס, דעקאָרייטעט נאָך דעם לעצטען סטייל. $20 און 25. א מאָנאַט.

פּאַרטיקולערס ביי טעלעפאָן, קאַלעדזש .1076
2319—5—30)

די שעהנסטע און בעסטע דרעססעס געמאַכט צו ביליגע פּרייזען. עקסטראַ רעדוצירטע פּרייזען צוליעב דער שלעכטער צייט.

מרס. ווייץ, 181 אַגוסטאַ עוועניו.

Real Estate
ריעל עסטייט

צו פערקויפען א ביזנעס אין די קאַונטרי דריי־גודס, האַרדוועהר, קראָקערי און גראַנעט. די ביזנעס צאָהלט זיך זעהר גוט. די אורזאַכע פאַר פערקויפען איז, ווייל איך געה אין מאַנופעקטשורינג ביזנעס.

די ביזנעס איז אין ניו מאַרקעט אַנטעריאָ. פרעגען זשורנאַל באָקס 472.
2417—5—10

צו פערקויפען א וואַגען מיט א קאַווערד טאָפּ. גוט פאַר א פעדלער. אין גוט קאָנדישאַן און ביליג.

פרעגען 284 ראָיס עוועניו וועסט טאָראָנטאָ.
2422—5—6

א הויז צו פערדינגען 69 עדוואַרד סטריט, רענט $12.

אויך 4 רומס אין 67 עדוואַרד סטריט רענט 9 דאָלאַר.

פרעגען 10 דאַרסי סטריט.
2413—5—6

צו פערדינגען 2 ליכטיגע רומס מיט קאָנוויניענס. 303 פּאַרלאַמענט סטריט.
2420—4—5

ווער עס האָט צו פערדינגען א פלעט פון 4 אָדער 5 רומס זאָל זיך ווענדען אין 218 מיקאַל סטריט.
2426

צו פערדינגען א הויז פון 6 רומס מיט אַלע קאָנוויניענס 49 פּאַלמערסטאָן עוועניו ביליג רענט. פרעגען 29 וואָולזלי סטריט. טעלעפאָן קאַלעדזש 1914.
2424—6—5

אַפּאַרטמענטס צו פערדינגען צו 5 און 6 רומס אין ענגעס סטריט. נאָכפרעגען י. ראָהער 135 סעקוואַל סטריט טעלעפאָן מיין 7048.
2409—5—9

א הויז פון 6 רומס מיט אַלע קאָנוויניענס צו פערדינגען. ביליג רענט.

נאָכפרעגען 13 גלענדביילי סטריט. ניער קענזינגטאָן עוועניו.
2397 5—7

צו פערדינגען א סטאָר. גוט פאַר א באַרבער שאָפּ אָדער אייז קריעם פּאַרלאָר ביליג רענט.

47 וויליאַם סטריט.
2399—5—4

צו פערדינגען 6 רומס. ערשט דעקאָרירט. נאָכפרעגען 69 סענט פּעטריק סטריט.
2400—7—5

6 רומס מיט קאָנוויניענס אין 3½ פאַסטער פּלייז. ביליג רענט. נאָכפרעגען 25 קערהאַלל סטריט.
2362—5—4)

צו פאַרדינגען שעהנע פאַירנישד רומס מיט אַלע קאָנוויניענס. נאָכפרעגען 39 עליזאַבעטה סטריט.
2366—4—5

צו פאַרענטען א סטאָר מיט 4 רומס אין 1245 סט. קלעיר עוועניו. ביליג רענט. פרעגען 15 סט. ענדריו סטריט.
.2365—4—5)

Situations Vacant

פערלאַנגט א פּלייס זאָל זיין גוט פאַר א רעגעס שאָפּ, מיט אָדער אָהן א וואָהנונג. נאָכפרעגען טעלעפאָן נאָרט 3641 נאָך 6 א זייגער.
2416—5—6

פערלאַנגט א פּלאַץ אין קאַנטרי וואו עס זאָל זיין בעקוועם צו באָארדען אידישע מיידלאַך. רייזע זאָל קאָסטען אונגעפעהר 50 סענט פון טאָראָנטאָ.

נאָכפרעגען אין זשורנאַל באָקס 503.
2415—5—7

פערלאַנגט א בייסטערקע צו וועסטען און אַן פייהיגע מיידעל צו לערנען די טרייד.

פרעגען שלעסער 126 יאָרק סטריט.
24195—5

פערלאַנגט א שטאַרקע מיידעל צו אָפּערייטען גראָבע בוטשער קאָוטס.

נאָכצופרעגען האַרסאָן פּאַרקער לימיטעד, 24 רייערסאָן עוועניו.
2414—5—6

א אינטעליגענטער יונגער באַי האָט יעצט א געלעגענהייט זיך אויסלערנען די פּרינטינג טרייד, מוז צאָהלען א פּרעמיום דערפאַר — זיך ווענדען צו די גאָלד פּרינט שאָפּ 25 לידער ליין, נעבען קינג עדוואַרד האָטעל אין קינג איסט, נור די יעניגע וועלכע ווילען זייער קינד א גוט פאַך לערנען און מיינען ערענסט זאָלען זיך מעלדען. ווייזשעס $2.50 א וואָך.
5—7

פערלאַנגט א באַי וועלכער קען ריידען רוסיש און פּויליש און מוז האָבען א בייסיקעל. פרעגען ביי גוראָווסקין 113 קווין וועסט.
2408—5—4

פערלאַנגט א פּאַרטנער מיט פון 6 ביז 8 הונדערט דאָלאַר פאַר מאַנופעקטשורינג ביזנעס. גאַראַנטירט א שעהן לעבען צו מאַכען. נאָכפרעגען אין 69 סענט פּעטריק סטריט.
2400—5—7

פערלאַנגט א מיידעל פיר לייכטע הויז אַרבייט. נאָכפרעגען 57 אַגוסטאַ עוו.
2392—3—5)

פערלאַנגט א גוטע העיר דרעססערין נאָכצופרעגען מרס. רובין 125 טשעסטנאַט סטריט.
2375—5—5)

וואָס איז דער אונטערשיעד?

צוויי ביזנעסלייט אין דער זעלבער ליין

איינער ווערט פון טאָג צו טאָג רייכער און דער צווייטער — שטעהט אויף אן אָרט און מוטשעט זיך.

דער ערשטער אַדווערטייזט, און דער צווייטער ניט

דער ערשטער ווערט ניט מיעד דערציילענדיג יעדען אז ער האָט עפּעס צו פערקויפען, און דער צווייטער האַלט עס בסוד, און שפּאָרט א פּאָר סענט, און האָט ניט קיין קונים און ניט קיין געלד...

קלוגע סוחרים האַלטען אין איין אַדווערטייזען, זיי ווערען גאָר ניט מיעד

ווער עס ווייס דעם סוד און אַדווערטייזט, מוז סוף כל סוף זיין ביזנעס אַרויפאַרבייטען.

קימט אין אָפיס

פון

„אידישען זשורנאַל"

און אַדווערטייזט:

אז איהר האָט סחורה צו פערקויפען,

אז איהר פאַבריצירט א געוויסען אַרטיקעל

אז איהר קויפט געוויסע סחורה

אז איהר דאַרפט אַרבייטער

אז איהר זוכט אַרבייט

אז איהר ווילט אייערע רומס פערענטען

אז איהר זוכט רומס

קורץ פעהיגע סוחרים אַדווערטייזען און האָבען הצלחה

קאַנטאָר וואָלאַדאָווסקי האָט גענומען אין 62 בראַנזוויק עוועניו

דער טעלעפאָן נומער איז דער זעלבע וואָס עס איז געווען.

דער גרעסטער אַנטיסעפּטישער מוהל

און דער מאָדערנסטער מסדר קדושין אין טאָראָנטאָ

און

קאַנטאָר וואָלאַדאָווסקי

רופט מיך און איבערצייגט אייך.

קאַנטאָרי לייט קענען מיך אויך אַנגאַזשירען פאַר שמחות. מיין וואָהנונג איז 62 בראַנזוויק עוועניו, און מיין פאָן נומער איז 1076 קאַלעדזש.

פיר אָרעמע אומזיסט.

רעווערענד קאַפּלאַן

שוין פאָלקאָם געזונד!

איז בעוואוסט צו זיין דער שנעלסטער און זיכערסטער מוהל אין טאָראָנטאָ. איהר דאַרפט נור געדענקען די אַדרעסע און טעלעפאָן נומער און איהם לאַדען צו אייערע שמחה'ס דאַן זייט איהר זיכער צו זיין צופריעדען.

זיין אַדרעסע 166 דזשאָהן סטריט. טעלעפאָן אַדלייד 1545. מוהל ומסדר קדושין.

מעדיזש לייסענס פריי צו אַלע חתן כלה

ווילט איהר א גוטען מוהל וועלכער איז 22 יאָהר אין פּראַקטיס, דאַן שיקט נאָך

חזן מאַנאָוויטש

פון מיקעל סטריט שוהל.
[illegible] מיקעל סט. טעלעפאָן
קאַלעדזש 2033
— אָרימע אומזיסט —

א קיצור פון די נאָרטה וועסט לאַנד געזעצע.

דער עלטערער פון דער פאַמיליע, אָדער יעדער מאַן איבער 18 יאָהר אַלט, וועלכער קען בעקומען א פערטעל סעקשאָן פון דאָמיניאָן לאַנד אין מאַניטאָבאַ, סאַסקאַטשעוואַן, אָדער אַלבערטאַ.

דער פאָרשלאַג דאַרף געמאַכט ווערען אין די דאָמיניאָן לענד אייגענטי אָדער סאָב אייגענטי פון דיסטריקט. און אַפּליקיישאַן קען געמאַכט ווערען אין [illegible] פון לאָקאַל אייגענטי פון דאָמיניאָן לאַנד (ניט [illegible]) אויף געוויסע קאָנדיציאָנען.

פליכטען — 6 מאָנאַטען אויף בעאַרבייטען די לאַנד אין יעדע דריי יאָהר. א [illegible] וואָהנען 9 מייל ווייט פון זיין פּלאַץ אויף א פאַרם, פון ניט וועניגער ווי 80 אַקער לאַנד אויף געוויסע קאָנדיציאָנען, א הויז איז נויטווענדיג אין [illegible] פאַל [illegible] ווען דער וואָהנונג איז [illegible] געגען פּלאַץ.

אין געוויסע דיסטריקטען א [illegible] קען קריגען א פערטעל [illegible], אַרום זיין פּלאַץ [illegible] פון 3 דאָלאַר א אַקער.

פליכטען — 6 מאָנאַטען וואָהנען אויף'ן פּלאַץ און יעדע זעקס יאָהר ווען די [illegible] (שוין [illegible] די צייט פון דער [illegible]) 50 אַקער עקסטרא פיר בעאַרבייטען. די צייט פיר קולטיווירען איז [illegible] אין קיים אויב אויסגעפינען דאָס דער פּלאַץ איז א זאַמדיגער אָדער א שטיינענדיגער [illegible] צו [illegible] אינספּעקטאָר.

א פאַרמער וועלכער האָט בעאַרבייט זיין פאַרם און האָט פון איהר קיין [illegible] לאַנד אין וועלכען דיסטריקט ער וויל פיר 3 דאָלאַר א אַקער.

פליכטען — פון זיעבען 6 מאָנאַטען אין יעדע יאָהר בעאַרבייטען 50 אַקער און [illegible] א הויז אין ווערטה פון 300.

[illegible]

דעפּיוטי מיניסטער פון אינטעריאָר.

[illegible] ניט אויטאָריזירטע פּובליקאַציע פון [illegible] ניט בעצאָהלט ווערען.

מיר דרוקען אלעס און פאר אלע־מען, פון א וויזיט־קארטע ביז א בוך, אין אלע שפראכען.

שיקט אונז ארײן אײערע ארדערס, ווײל צוליעב דעם קריזיס האבען מיר ארונטערגעלאזען די פרײזען כדי מיר זאלען ניט דארפען אבלעגען אונזערע ארבײטער.

פרייזען פיר
פריינטינג

——):(——

1000 הענדבילס 9 אויף 6	$1.65
1000 הענדבילס 12 אויף 9	$2.25
1000 סטייטמענטס	$1.75
1000 בילהעדס	$1.75
1000 לעטערהעדס	$2.25
1000 קארדס	$1.65

לעטערס פיר סאסייטי מיטינגס 75 ס.

וועדינג אינוויטיישאנס, אימפארטירטע אמעריקאנער און ענגלישע גודס פערשיעדענע סטיילס פון 1.25 $ ביז $8,00

אימפארטירטע פראגראמס פאר באלס און פערלאבונגס קארדס די לייטעסט סטיילס.

טעלעפאנירט אונז מיין 4582 און מיר וועלען אייך צו־שיקען אונזער פערטרעטער

TELEPHONE - MAIN 4582
67 ELIZABETH STREET,

מט. קלעמענס מיש.
THE FLORENCE

שטרענג כשר האטעל און רעסטאראנט בעריהמט מיט'ן גוטען עסען, בעק־וועמליכקייט און בעהאנדלונג. שרייבט צו

S. Cohen
123 S. Gratiot Ave.

מט־קלעמענס מיש.
ELKINS HOTEL

דער שעהנסטער ענד מאדערנסטער האטעל אין די וועסט
סטריקטלי כשר
דיינינג רום פלאטץ פיר 150 געסט.
מיוזיק ביי די מיעלס
פיר פארטיקולארס שרייבט זאפארט צו
Saml Elkins Mt. Clemens Mich.

דר. מ. קייטס
בענטיסט
218½ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און מעקאל סטריט.
DR. M. KATES, Dentist
218½ QUEEN ST. WEST
PHONE MAIN 979

דר. מ. פיווניק
.·. דענטיסט .·.
קאר. קווין סט און ספאדיינא עוו.
טעלעפאן ארעלייד 4067
בענק אף האמילטאן בילדינג
Dr. M. PIVNICK B. A. Sc.
Room 2

דר. ד. ה. ביטאן
דענטיסט
בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פרייזען
קיינע שמערצען
טעלעפאן קאללעדזש 6381.
344½ באטהורסט סטריט
קארנער ארטהור סטריט
D. H. BEATON, Dentist
344½ Bathurst Street, Cor. Arthur

מ. מ. דייוויס
פאבליק אדיטאר
אדיטינג, סיסטעמאטייזינג אינ־וועסטיגיישאן.
350 קאלידז סט. טאראנטא
טעלעפאן קאלידז 7632

טעלעפאן : אדעלייד 1408

ה. דזש. מעקדאנאלד
לאא אפיס
בארירסטער, סאליסיטאר, נאטארי, געלד צו פערלייהען
ראבינס בילדינג
וויקטאריא און ריטשמאנד.

פ. ליווי
לייף, עקסידענט, פייער און פלייט גלאס אינשורענס
טעלעפאן קאללעדזש 8101.
81 St. Patrick St.

דייאנא סוויטס
„די סטאר פון קוואליטעט"

די שעהנסטע און ראיעלסטע אייז קרים פארלאר אין טאראנטא
הייסע געטרענקע צו יעדער צייט.
דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי היימיש געמאכטע טשאקאלאדעס און קענדיעס.
153 יאנג סטריט

פערלאנגט
מענער זיך צו לערנען דעם בארבער טרייד
תמיד זיכער צו קריגען בעשעפ־טיגונג מיט גוטע וויידזשעס.
מיר וועלען אייך אויסלערנען אין עטליכע וואכען.
שרייבט פאר אייבצעלהייטען און פאר א קאטאלאג פריי.
The Moler Barber College
211a QUEEN STREET EAST

כשר און ביליג און גוט

איך מאך בעקאנט צו אלע מיינע קאסטומערס גראסערים און אייזקרים פראלארס און דעליקאטעסען סטארס, אז אלע מיינע וואארס ווערען פערקויפט ביליגער 2 סענט אויף דעם פונט אין קעש. און איהר בעדארפט ניט צאהלען פאר אייער געלד קיין אינטערעס. דאס זיינען די וואארעס: ווארשט, וויענערס קארענדביעף, באלאניע
ארדערס דעליווערט איבעראל מיט דער גרעסטער צופריעדענהייט
משה סאלקאוויטש, 694 ריטשמאנד סטריט וועסט. טעלעפאן אדעל. 1559

הארדוועיר און קאטלערי
דאס בעסטע פלאץ פאר אלע סארטען הארדוועיר, גאז פיקטשורס, גאז מענטעלס און גלאובס, עלעקטריק פיקטשורס, פייפ סטאוום, קאל־אויל היטערס, גלאז און קיט (פוטטי) פיינטס און אוילס א. ז. וו. ביי
G. H. IBBOTSON
343 באטהורסט סטריט
טעלעפאן קאלעדזש 6242

וויכטיגע בעקאנטמאכונג !
די בעריהמטע ווארשעווער אקושערקע

ענע ראמאנאווסקי
איז מודיע דעם געשעצטען פובליקום אז זי האט זיך בעזעצט אין 233 סימקא סטריט. איך האף פון אייך פאטראנייזד צו זיין.
אכטונגספאלל
ענע ראמאנאווסקי
טעלעפאן ערלייד 1543

יעצט איז די צייט.
צו לערנען ענגליש, בוקקיפינג, שארט־הענד, טייפרייטינג און אנדערע קאמערצי־עלע געגענשטענדע. ספעציעלע ראטען צו לעזער פון אידישען זשורנאל וואס ווע־לען אנפאנגען אין יאנואר. ווענדעט זיך פאר אינבצעלהייטען צו וואטסאנס ביזנעס סקוהל 442 יאנג סטריט
ט. מ. וואטסאן פרינס
15 יאהר עקספיריענס אין טאראנטא.

פיר שמחות
ווען איהר מאכט א שמחה און דארפט ברענדים וויין אדער ביער, קומט צו דער גוט בעקאנטער פירמע
דזש. וו. רייעז
188 קווין סטריט וועסט
טעלעפאן מיין 126.
אלע ארדערס פינקטליך אטענדעט

ראזען עקספערט עקקאונטענט און בוכקיפער
גיט לעססאנס אין בוכפיהרונג און מאכט איבערזעצונגען אין פערשיעדענע שפראכע נעהמט אן צו אדיטען ביכער פון סאסייעטי בריינגט אין ארדנונג די ערגסטע בוכפיהרונג סיי אידיש, סיי ענגליש
441 בארטהורסט סטריט.

די סאקסאן קא.
עסטייט און פינאנסעל בראוקערידזש
JOHN M. SKELTON
פרעזידענט און מענעדושער
וועליואיישאן עקספיינדזשעס א. ז. וו.
802 לאמסדען בילדינג טעלעפאן ערלייד 3107

דר. טוראפסקי
185 ספעדינא עוו.
טעלעפאן ארעלייד 3224
אפיס שטונדען:
1 ביז 3 נאכמיטאג. 6 ביז 8 אבענדס

פריוואטע און ביזנעס קארעספאנדענץ ווי אויך געזעצליכע דאקומענטען אין אללע שפראכען געמאכט ביי
The Canadian Translation Bureau
H. FEILMANN, Mgr.
קענט בילדינג, 156 יאנג סטריט. רום 211
—ביליגע פרייזען.—טעל. מ. 1546

סטאוום, ריפערינג, און פוירניסעס — צו ביליגע פרייזען
מאפאט גאז און קוילען רענדזשעס
WESTWOOD BROTHERS
635 St. Queen W. Phone Adel. 1518

דענטיסט
דאקטאר וו. ה. קאלבארן
ספעציאליסט אין. צייהנער ציהען
רום 601, קענט בילדינג
יאנג און ריטשמאנד סטריטס
טעלעפאן מיין 2149.
טאראנטא

איהר קענט בעקומען דעם זשורנאל אין די פאלגענדע פלעצער:
43 ענדערסאן סטריט
115 סענט פעטריק
68 בעלוויו פליים קארנער לעאנארד
51 ארטהור סטריט
223 סענט פעטריק סטריט.
789 קווין סט. וועסט.
261 פארלאמענט סט.

לעזט דעם „אידישען זשורנאל"

THE DAILY HEBREW JOURNAL
H. WINBERG, President, Gen. Mgr. H. HIRSH, Editor
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
67 Elizabeth Street Telephone Main 4582
SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.
Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd. 1913

די מאָדערנע מה יפית'ניקעס אין אמעריקאנער יודענטהום

פיעלע פון אונזערע לעזער ווייסען גאנץ גוט די אלטע געשיכטעס: פון פוילישע רציחות פון עטליכע צעהנדליג יאהרען צוריק.

פאר פיעלע פון אונזערע לעזער איז בעקאנט דער פאקט, אז דער העכסטער פערגעניגען פון דער פוילישער אריסטאָקראַטיע, איז געווען צו שמייסען אידען ווי די הינט און דאן הייסען זיי א קוש טהאָן די בייטש.

די צייטען האָבען זיך יעצט אביסעל געביטען, דאָס הייסט די פאָליאַקען שמייסען אונז נאָך, אָבער די אידען ווילען שוין די בייטש ניט קושען, פערקעהרט זיי פראָקלאמירען פאר דער גאנצער וועלט די פוילישע ברוטאַליטעט, די פוילישע מסירות, דעם פוילישען באָיקאָט, די פוילישע פאָגראָמען און זייערע אלע רציחות.

די אידישע פרעסע האָט ווייט און ברייט בעקאנט געמאכט וועגען די מעשים תעתועים פון די פאָליאַקען; אידישע וועלט־בעריהמטע זשורנאַליסטען האָבען עס אויך בעקאנט געמאכט דירעקט דורך אנדערע פרעסעס און דער פאָליאַק האָט דערפיהלט, אז ער קען שוין מעהר דעם אידען ניט שמייסען אונבעשטראָפט, די בייטש שפּרינגט אָב פון דעם געשמיסענעם צו'ם שמייסער; די וועלט הערוויסט זיך וועגען דעם פאָליאַקס מיאוסען גענים פון שמייסען אונשולדיגע קרבנות און ער ווערט פון אלעמען פערהאַסט.

עס ליגט נאָך אָבער אין דער מיאוסער נשמה פון דעם פאָן א פערלאַנג, אז כאָטש עטליכע פון זיינע קרבנות זאָלען א קוש טהון די בייטש און אויף דיעזען אופן כשר'ן זיין נידערטרעכטיגע האנדלונג. און ווען ער האָט עס ניט געקענט בעקומען אין רוסלאַנד און גאַליציען, איז ער געקומען יעצט נאָך אמעריקא זוכען א בעלן.

איינער פון יענע פוילישע פאָנעס, פאָן ארטהור האוזנער איז לעצטענס געקומען נאָך ניו־יאָרק און דעם פערגאנגענעם דאָנערשטאָג האָט ער פערופען א מיטינג פון פוילישע און גאַליציאַנער אידען אין דער גרויסער קופּער יוניאָן האָל. ער האָט דאָרטען סך הכל געוואָלט דורכפיהרען א קלייניגקייט, נעמליך: אז די ניו יאָרקער אידען זאָלען אָננעהמען א רעזאָלוציאָן, דאָס זיי וואשען ריין דאָס פוילישע פאָלק פון דעם באָיקאָט און פון די פאָגראָמען אויף אידען. און אז די ניו יאָרקער אידען זאָלען גוט הייסען דעם פּראָיעקט, דאָס נאָכדעם ווי פוילען וועט קריגען זעלבסט־שטענדיגקייט, זאָל זי געבען די אידען גלייך־בערעכטיגונג אָבער ניט קיין נאַציאָנאַל־רעכטע.

מיר ווייסען ניט און קענען זיך ניט דערמאָהנען פון אן עהנליכען פאַל פון חוצפה און נידערטרעכטיגקייט; דאָס איז א ביטערער וויין און א שמערצליכע איראָניע פון אונזער שיקזאַל. אין דעם פרייעסטען לאנד פון דער וועלט, זאָלען די אידען ריינוואשען די פוילישע רציחות! ווארום? צוליעב וואָס? אום צופרידען צו שטעלען א פּאָאר סאָציאַליסטיש־געזאָגנע פאָנעס וועלכע שעהמען זיך אליין מיט דער שענדליכער האנדלונג פון זייערע ברידער.

אָבער דיעזע פאסירונג וואָלט נור געצייגט, אז די פאָליאַקען האָבען מעהר חוצפה ווי שכל און אז זיי אונטערשעצען דעם אידען, דענקענדיג, דאָס ער איז נאָך פעהיג צו בעדאַנקען דעם פריץ פאר די שמיץ וואָס ער, דער איד האָט פון איהם געקראָגען. אזוי איז עס טאַקי ווירקליך געווען, ווייל די פערזאַמעלטע אידען אין יענער האָל, האָבען פערשריהען דעם חוצפה'דיגען פאָן מיט זיינע אמת'ע נעמען.

„באָיקאָטיסטען! פאָגראָמשציקעס! בלוט־צאַפּערס! מוסרים!" זענען געווען די ווערטער מיט וועלכע די רעדנער זענען בעגריסט געוואָרען, דער מיטינג האָט זיך אויסגעלאָזען מיט א מיאוסער נידערלאַגע פאר די פרעכע פאָנעס און דער הויפּט־רעדנער האָט ניט פערפעהלט צו בעשטעטיגען מיט זיין אנטוואָרט, אז די נעמען מיט וועלכע ער איז געקרוינט געוואָרען פּאַסען איהם זעהר גוט. ער האָט צום ענדע אויסגעשריהען די פאָלגענדע כאראַקטעריסטיש־פוילישע ווערטער:

„געדענקט, אז פיער מיליאָן אידען ליגען אין פוילישע הענט און אז זיי וועלען סיי ווי סיי מוזען נעהמען דאָס וואָס מען וועט זיי געבען!"

ביי יענער פאסירונג, איז אָבער פאָרגעקומען א צווייטער שמערצליכער וועהטאָג פאר אונז אידען, א וועהטאָג, וועלכער מעג פערצייכענט ווערען אין דער געשיכטע פון די אמעריקאנער אידען, אלס א שענדליכער, מיאוסער פלעק, אלס א שטיק מאָדערנער מה יפית'יזם צו וועלכען עס איז ניטאָ קיין גלייכען אין דער גאנצער וועלט.

אידען האָבען געהאָלפען יענעם מיטינג אראַנדזשירען, אידען האָבען גערעדט פון דער פּלאַטפאָרמע און אידען האָבען אפּעלירט צו די פערזאַמעלטע אז פאָן האוזנערס רעזאָלוציע זאָל אָנגענומען ווערען.

מר. ב. פייגענבוים פון דעם ניו יאָרקער „פאָרווערטס" האָט געשפּיעלט די צווייטע פיעדעל ביי דער גאנצער אונטערנעהמונג. ער האָט געהאַלטען א פייערדיגע רעדע געגען דער אידישער פרעסע וועלכע פערדאַמט די מעשים פון די פאָליאַקען, אָנרופענדיג עס „א געמיינע העצע"; ער האָט ערקלעהרט, אז די פאָליאַקען זענען געגען די אידען אין פוילען ניט בעגאַנגען קיין עוולות און אז די אלע געשיכטעס וועגען די פוילישע שאנדטהאַטען זענען ניט מעהר ווי ביליגע צייטונגס־סענזאַציעס.

קיין פירוש איז אויף דיעזער האנדלונג פון דעם אידישען מה־יפית'ניק ניט נויטיג. אין זיין אייגענער צייטונג האָט ער געדרוקט און דרוקט נאָך הונדערטער בריעף פון פוילישע אידען וועלכע בעשרייבען די אונערהערטע מערדערייען פון די פאָליאַקען געגען אונגליקליכע, אונשולדיגע אידישע טאַטעס, מאַמעס, און קינדער; אין זיין אייגענער צייטונג איז געווען בעשריבען ווי די פאָליאַקען האָבען געבראַכט אויף דער תליה די שעהנסטע אידישע בעלי בתים פון יעדער שטאָדט און שטעדטעל; ווי זיי האָבען אָנגעצייגט צו די קאָזאַקען יעדען אדרעס וואו עס האָט זיך געפונען א שעהנע אידישע מיידעל אדער פרוי און דאָך האָט ער אין זיך געהאַט גענוג מה־יפית־מוטה צו לייקענען עס אין דער עפענטליכקייט, פאר בלויז א שמייכעלע פון דעם סאָציאַליסטישען פאָן־האוזנער.

יענע היגע אידען, וועלכע ווערען ניט רויט פאר בושה הערענדיג פון דיעזער אונערהערטער אידישער שאנדע, האָבען אין זייערע אדערען וואַסער אנשטאָדט בלוט; יענע אידען וועלכע קענען דולדען, אז א אידישע צייטונג זאָל געפיהרט ווערען פון אזא קריכענדער בריאה ווי דער אידישער פערטהיידיגער פון די מערדערישע פאָליאַקען, האָבען ניט קיין ברעקעל עהרען־געפיהל אין זיך; קיין ברעקעל מענשליכען שטאָלץ.

מיט עטליכע בלעטער פון א פייגענבוים, האָבען אמאָל אדם וחוה פערדעקט זייער קערפּערליכע שאנדע, אונטער די יעצטיגע בלעטער פון די פייגענבוימער ליגט די אידישע גייסטיגע שאנדע, די שאנדע וועלכע קען מיט קיין זאך אין דער וועלט ניט צוגעדעקט ווערען.

אידישע מה־יפית'ניקעס אין אמעריקא! דער פינסטערער גלות לאָזט אונז ניט אָב. ער האָט אונז פערפאָלגט ביז איבער'ן ים, וועה צו דער שאנדע און וועה צו יענע אידען וועלכע פיהלען ניט דיעזע שאנדע!

דער ביענשטאָק

אַלגין שרייבט אין „פאָרווערטס" פון שבת, איבער דעם ערשטען מאַי.

ער דערצעהלט פון א יונג פּאָאר פאָלק, ער, א בחור'ל בלוט און מילך און הייסען, הייסט ער — מאַי.

זי, א מיידעל פון מיידעל לאנד, די קעניגין פון בלומען.

דאָס פּאָאר פאָלק, דערצעהלט ער, האָבען דעם ערשטען מאַי געמאכט א שפּאציר איבער דער גאנצער וועלט.

אנשטאָדט שמחה האָבען זיי טרויער און צרות געזעהען, אנשטאָדט פרעהליכע מענשען האָבען זיי צעשאָסענע און מענשליכע סקעלעטען פון דער מלחמה געפונען. ביז זיי האָבען געמאכט א שפּאציר אין דער זייט, קיין מערב צו, קיין אמעריקא. דאָ איז קיין מלחמה ניט און דאָס פּאָר'ל האָט געפונען וואָס זיי האָבען געזוכט: דופטענדע בלומען, א שיינענדע זון און געהערט האָבען זיי שטימען פון פויגעל וואָס זינגען שירה צו גאָט.

אָט דאָס אונגעפעהר, אין פּראָזאאישער פראַזע, איז דער אינהאַלט פון זיין „ערצעהלונג"; עס איז אָבער אן עולה אזא „ערצעהלונג" אין פּראָזא איבערצוגעבען און מיר וועלען דעריבער געבען א פּאָאר אויסציגע פון אָריגינאַל.

דאָס בחור'ל מאָהלט ער אויס אָט ווי אזוי:

„יונג און מונטער און קרעפטיג, מיט אויגען העלע, ווי די מאָרגען זונן, מיט אן אָטהעם, פריש ווי בליהענדע רויזען, האָט זיך אויפגעוואכט דער יונגלינג מאַי. און גענומען אויסגלייכען זיינע שטאַרקע גליעדער. ער האָט א לאַך געטהאָן אין זיין אונבעוואוסטער פרייד, און העלע זילבערנע גלעקלעך האָבען זיך צושאָטען נאָהענט און ווייט, איבער באַרג און גרינעם טהאַל.

און א שפּרייז געטהאָן האָט דער יונגלינג מיט זיינע לייכטע פיס, און ער איז צוגעקומען צום וואַלד — האָט דער וואַלד פערקלונגען מיט פויגעל־געזאַנג. און צום טייך האָט ער געוואָרפען א בליק — האָט דער טייך אויפגעלויכטען מיט טויזענדער גאָלדענע פונקען און זיינע יונגע שטיפערישע וועלען, און צום הימעל האָט ער אויפגעהויבען זיין קאָפּ — האָבען ווייסע, גרינע, פערדערינע, לוסטיגע וואָלקנדלאַך גענומען טאנצען און טוקען זיך אין דעם בלאָהען קריסטאָלענעם פעלד און די זון איז געשטאַנען אויבען און געגאָסען לעבען, און געגאָסען ליכט...

פערטיג מיט'ן בחור'ל, געהט אַלגין אויסמאָהלען ווי אזוי דאָס בחור'ל טרעפט זיך מיט דער בלומען־קעניגין, ווי זי זעהט אויס, וואָס ער זאָגט צו איהר און וואָס זיי טהוען:

„האָט דער יונגלינג מאַי אויסגעשטרעקט זיינע אָרעמס, איז צו איהם געקומען די בלומען־קעניגין. זי האָט געטראָגען א קלייד פון דופט אויף איהר לייב און א קרוין פון שטראַהלען אויף איהר קאָפּ און האָט געשוועבט איבער פעלד און וואַלד מיט לייכטע, בעפליגעלטע טריט. און וואו זי האָט אויפגעהויבען איהר האַנד, האָט די וועלט זיך אנגעטהאָן די יום טוב'דיגסטע ליכטיגסטע פארבען.

האָט געזאָגט דער יונגלינג צו זיין פריינדין:

— קום, לאָמיר געהן צו דיא מענשען. פיעל בלומען לייכטען אויף דער ערד; פיעל שטערען פינקלען אויפ'ן הימעל. אָבער דיא שעהנסטע גאָט'ס בלום איז דאָך דער מענש; און העלער ווי אלע שטערען לייכטען דעם מענשענ'ס אויגען.

און זיי האָבען זיך אָנגענומען ביי די הענד; איין שפּאַן — טויזענד מייל. און זיי זיינען אריינגעקומען אין א גרויסע שטאָדט".

און אַלגין דערצעהלט וואָס מען האָט אין דער שטאָדט — א בעלגישע, א פראַנצויזישע, אָדער א גאַליציאַנער און פּילייכט א רוסישע — קיין אונטערשיעד וועלכע, צרות, שוידערליכע צרות האָבען זיי דאָרט געטראָפען. דאָס פערשטעהט מען אָהן אַלגינען, יעדער קאָן זיך פאָרשטעלען ווי א מלחמה שטאָדט זעהט אויס.

האָט אָבער דאָס פּאָאר פאָלק בעגעגנט אויפ'ן וועג צעבראָכענע אידישע קינדער אנטלויפענדיג פון אונגליק.

האָט די בלומען קעניגין אבגעשטעלט אן אַלטען מאַן און געפרעגט, ווער זיינען זיי און וואוהין זיי געהען.

האָט דער אַלטער מאַן אויפגעהויבען זיינע ווייסע ברעמען און געזאָגט מיט א דומם קול:

— מיר זיינען דיא קינדער פון אן אַלט פאָלק, דאָס עלטסטע פון דיא וואָס לעבען אויף דער ערד. מיר האָבען קיינעם קיין שלעכטס ניט געטהאָן — און דיא גרעסטע שטראָף האָט זיך אויסגעגאָסען אויף אונזערע קעפּ. מיר האָבען מיט קיינעם קיין קריעג ניט געפיהרט און אונז האָט דער קריעג געטראָפען מיט דיא שאַרפסטע פיילען פון פּיין און וועהטאָג און שאנד. פון אונזער שטאָדט האָט מען אונז פערטריבען און אין אנדערע שטעדט לאָזט מען אונז ניט אריין. און וואָס וועט ברייננען דער מאָרגעדיגער טאָג?

האָט א וואָלקען בעדעקט דער בלומען־קעניגינ'ס פּנים, און א טרעהר איז געפאַלען פון איהרע ליכטיגע אויגען. און וואו די טרעהר איז געפאַלען, האָט אויפגעבליהט א שוואַרצע בלום, שוואַרץ ווי די נאַכט, און שטעכעדיג שאַרפע דערנער האָבען זיך געשטרעקט ארום איהר פון אַלע זייטען.

האָט די קעניגין אויפגעהויבען איהר צער־פולען בליק און געבעטען:

— פיהר מיך אהין, וואו ס'איז דאָ לעבען און ליכט.

איין שפּאַן — טויזענד מייל, איבער בערג און טהאַלען, איבער בלאָהע ימים, איבער שוים־בעקרוינטע וועללען, אונטער שטראַהלענדיגע הימלען האָבען געשוועבט דער יונגלינג מאַי מיט זיין פריינדין, ביז זיי זיינען געקומען צום מערב, אין דער נייער וועלט, אין אמעריקא, הייסט עס.

איבער א ריעזען־שטאָדט האָבען זיי געשפּרייזט, און די מענשענ'ס אויגען האָבען זיי אריינגעקוקט, און פרעהליכע שטימען האָבען זי אנטקעגען געקלונגען, און דער יונגלינג האָט א פרעהליכער אויסגעשטרעקט זיין האַנד און געזאָגט:

— זעה די וואונדערבאַרע שטאָדט. זי האָט מיט פאָהנען אויפגעבליהט. רויטע פאָהנען לייכטען פול מיט האָפענונג און מיט שטאָלץ. זעה, ווי מענשען זיינען יונג זעה ווי מענשען ברידער געהען האַנד אין האַנד...

די בלומען־קעניגין האָט געקוקט מיט איהרע גרויסע, נאָך פייכטע, נאָך אין שמערץ פערהילטע אויגען, און זיך געוואונדערט און ניט געגלויבט.

און דער יונגלינג האָט ווייטער גערעדט:

— זיי ניט טרויעריג. ניט אייביג וועט דויערען די שווערע צייט. טיעף אין הארצען ביי די מענשען לעבט דיא בענקשאַפט נאָך פריהלינג, לעבט דער וואונש נאָך ליעבע און פריינדשאַפט און זוניגען פריעדען. און מעג ווי שווער נאָך זיין דער האַס, און מעג ווי טיעף נאָך זיין דער ים פון בלוט — זיעגען וועט דער פריהלינג און דיא ליעבע, זיעגען וועט דאָס מענשליכע אינ'ם מענשען. פריי וועט זיין דער מענש, און אָפען וועט ער האַלטען זיין הארץ אנטקעגען די שטראַהלען פון דער זון, אנטקעגען דער וואַרימקייט פון די מילדע הימלען, אנטקעגען די בליקען פון דיינע ליעבליכע אויגען...

איבער די ברייטע פעלדער פון דעם נייען לאַנד האָבען געשפּרייזט דער יונגלינג פריהלינג מיט זיין געליעבטער. איין שפּאַן — טויזענד מייל. איבער בלאָהע בערג, איבער שטורעמדיגע טייכען, איבער ווייטע, אונבעגרענצטע גראָז־בעדעקטע סטעפּעס. און וואו די צוויי האָבען פארביינעשוועבט, האָבען בלומען אויפגעעפענט זייערע חנ'עוודיגע אונשולדיגע אויגען.

די אייביגע מאַמע זון האָט געקוקט פון אויבען און געשיקט איהרע ברכות....

ביסמארק

פון י. פאָדרושניק.

א ביאָגראַף דערצעהלט: אין זיין יוגענד איז ביסמארק מיט זיינעם א נאָהענטען חבר געגאַנגען אויף א יאַגד. דער חבר איז, לויפענדיג, אריין אין א טיעפער זומפּ פון וועלכער ער האָט זיך בשום אופ'ן ניט געקענט בעפרייען.

— העלף מיר מיט וואָס דו קענסט נור! האָט דער חבר זיך געבעטען ביי ביסמארק.

— העלפען קען איך דיר ניט, מחמת איך קען דאָך ניט אריין מיט דיר צוזאַמען אין זומפּ; נור אויב דו ווילסט וועל איך דיר דערשיסען און דו וועסט זיך פערשפּאָרען מאַטערען"... אָט דער שטריך כאראַקטעריזירט שאַרף און בולט ביסמארק'ס טעמפּעראַמענט.

אָט אזוי איז ער געווען דאָס גאנצע לעבען, ער האָט קיינמאָהל קיין מיטלייד מיט'ן שוואַכען ניט געהאַט, ווייל דאָס שוואַכע זאָל שטאַרבען און אויף איינעם וואָס מ'האָט רחמנות זאָל מען דערשיסען.

— מאַכט, געוואַלד — זיי פערדיענען רעספּעקט און זענען ווערט פריינדשאַפט, ווייל פון א מעכטיגען קען מען פּראָפיטירען אדער פערקעהרט, מען קען פון איהם ליידען — און מען מוז איהם דערפאַר רעספּעקטירען. אזוי פיהרט זיך יעדער אָפּאָרטוניסט. און ביסמארק איז געווען דער גרעסטער אָפּאָרטוניסט אין דער פּאָליטיק.

עס איז א בעדייטענדער טעות צו גלויבען, אז אומעטום און צו יעדער צייט האָט ביסמארק דיקטירט זיין וואָרט און זיין אייזערנעם ווילען, בעת איהם איז נויטיג געווען עפּעס צו פאָדערען. איידער ביסמארק האָט עפּעס געוואָלט געווינען, האָט ער קלאָהר און מאַטעמאַטיש אויסגערעכענט אויב ביי איהם געפינט זיך גענוג דינאַמיט און סאָלדאַטען כדי צו איבערצייגען אז ער פאָדערט טאַקי אויף אן אמת, און א חוץ דעם האָט ער פּינקטליך אויסגערעכענט אַלע שוואַכקייטען און שטאַרקע זייטען פונ'ם שונא. ער האָט זיך קיינמאָל ניט אריינגעלאָזען אין אוואַנטורען, אין מאַנעווערעס און סטראַשונקעס, ווייל ער האָט דעם געגנער ניט אונטערגעשעצט.

ביסמארק איז די פאָלקאָמסטע פערקערפּערונג פון פּאָליטיק, ניט נור פון דער דייטשער, נור פון דער גרויסער אַלוועלטליכער פּאָליטיק, וועלכע בעשטעהט פון אינטריגען, פאַלסיפיצירטע טעלעגראַמען און היפּאָקריטישער נאַאיוויטעט.

ביסמארק'ס לאַנד שטעהט איצט אין שטרייט מיט אייראָפּא און אייראָפּא האָט די גאנצע צייט וואָס די מלחמה דויערט גע'טענה'ט דורך איהר פרעסע, אז ביסמארק'ס רויהע גערמאַנישע פּאָליטיק איז אין איהר שולדיג, און איצט ווען מען פייערט אין דייטשלאַנד זיין הונדערט־יעהריגען געבורטסטאָג ווידמעט איהם די „פיינדליכע" פרעסע גאנץ לויב־זינגענדיגע אַרטיקלען.

די זעלבע פרעסע וועלכע האָט מאָנאַטען־לאַנג געוואָרפען שמוץ אויף דייטשע דיכטונג, קונסט און ערפינדונגען, די זעלבע פרעסע וועלכע האָט ניטשען פעראַנטוואָרטליך געמאַכט פאר'ן דייטשען מיליטאַריזם און זיין נאָמען ארומגעשלעפּט אין די גאַסען און איהם אָנגעטשעפּט „חברים" ווי בערנהאַרדי און טרייטשקע — די זעלבע פרעסע געפינט גוטע ווערטער פאר ביסמארק. די „טיימס" שרייבט, אז „די ליידענשאַפטען פון דער מלחמה, וועלען ניט פערקלענערען און ניט אונטערשעצען זיין וואונדערפולע ארבייט".

— וואונדערפולע ארבייט! —

אָבער דאָס ערקלעהרט דאָך אונזער מיינונג, אז ביסמארק איז דער אידעאַל ניט נור פון דער דייטשער פּאָליטיק, נור אויך פון דער אַלוועלטליכער און נור דערפון שטאַמט די פערהערונג צו זיין „וואונדערפולער ארבייט".

„פּאָליטיקער פון אַלע לענדער פעראייניגט אייך!" — ווייל זיי פערשטעהן זיך גאנץ גוט איינער דעם אנדערען, ווייל זיי זענען פעהיג אויף די זעלבע מעשים.

„וואונדערפול" זענען געווען יענע יאהרען (1862 און ווייטער) ווען דער דייטשער פּאַרלאַמענט האָט זיך אָבגעזאָגט צו געבען געלד אויף מיליטערישע צוועקען און ביסמארק האָט צו זיי געזאָגט: „די דייטשע פראַגע קען ניט געלעזט ווערען דורך רעדען אדער פּאַרלאַמענטאַרישע רעקרוטען נאָר דורך בלוט און אייזען.

זעלבסטפערשטענדליך: פרעמדע בלוט און דייטשע אייזען.

וואונדערליך איז אויך געווען צו הערשען פיער יאָהר אָהן א בודשעט און נאָך פיעל אנדערע וואונדער האָט ביסמארק אויפגעטהון, צוליעב וועלכע די אינטערנאַציאָנאַלע פּאָליטיקער האָבען פאר איהם אזא רעספּעקט. ביז'ן היינטיגען טאָג קען מען זיך נאָך ניט אבוואונדערען די קאַץ־און־מויז שפּיעל וואָס ער האָט ארומגעפיהרט אין אייראָפּא. פּרייסען האָט געברויכט ווערען די בעלי בית'טע איבער דייטשלאַנד — דייטשע איינינקייט האָט מען דאָס אָנגערופען — האָט מען דערפאַר אָבגערויבט שלעזוויג־האָלשטיין פון נישט זיין און כעס האָט מען איהר צוגענומען פאר א שותף. שפּעטער איז נויטיג געווען אז די האַמבורגער זאָלען זיך ארויסציהען פון דער „דייטשער קאָנפעדעראַציע" — אלץ צוליעב דער „איינינקייט־אידעע" — האָט ביסמארק אויף איהר אָנגערייצט איטאַליען און אַליין צוהרג'ט די עסטרייכישע ארמעע ביי ראַדאָוואַ.

און ווען דאָס פּרייסישע מיליטער איז שוין באַלד געווען ביי די טויערען פון וויען, האָט ביסמארק שוין געקלעהרט וועגען נעהמען עסטרייך אלס א פעראייניגטע פון פּרייסען, גרויס מיה האָט איהם געקאָסט צו ווירקען ביי די פּרייסישע מיליטער־אָנפיהרער, אז מען זאָל קיין עסטרייכישע ערד ניט אַנעקסירען — ווייל ער ברויך עסטרייך האָבען אלס פריינד צו זיינע ווייטערע אונטערנעהמונגען. איהם איז גענוג געווען וואָס פּרייסען האָט ערָאָבערט האַנאָווער, העסען, נאַסוי, די פריי־שטאָדט פראַנקפורט און די דענישע הערצאָגטימער — און דערצו האָט ער נאָך עסטרייך אלס „פריינד". און ער האָט זיך גענויטיגט אין איהר פריינדשאַפט, ווייל נאַפּאָלעאָן דער דריטער האָט בשום אופן ניט געוואָלט, אז פּרייסען זאָל מאַכען נייע טעריטאָריעלע ערשאַבערונגען און פראַנקרייך זאָל דערביי גארניט פּראָפיטירען. פראַנקרייך האָט וועניגסטענס געוואָלט אַנעקסירען בעלגיען און לוקסעמבורג און דערפאַר זאָל ביסמארק זיך „נעהמען" די זיד־דייטשע שטאַאַטען.

ווער האָט אָבער געקענט ווייסען ביסמארק'ס טייוועלישע פּלענער?

ער האָט געברויכט מאַכען נאַפּאָלעאָנ'ען פאר אויס בעל־דעה זאָגער, ער האָט זיך גענויטיגט אין־א געוואַלדיגען זיעג כדי צו צווינגען די איבעריגע דייטשע שטאַאַטען צו צושטעהן צו זיין בונד — און דער תירוץ איז געווען פראַנקרייך, מען האָט זיך דערמאָהנט אן די אלטע צרות און הרפות וואָס דייטשלאַנד איז פון פראַנקרייך'ס גרויסען קייזער אויסגעשטאַנען, היסטאָריקער, געלעהרטע און פילאָזאָפען האָבען צוגעגרייט א מאָראַלישען באָדען פאר דער דייטשער איינינקייט. און פראַנקרייך'ס מלחמה־ערקלעהרונג האָט זיי אלע מען געשטעלט אויף די פיס, ווייל די פראַנצויזישע ארמעע איז נאָך אלץ געווען פול מיט „גלאָריע" בזכות פון איהרע אַמאָליגע לעגענדאַרע מלחמות. די דייטשע אונאָבהענגיגע שטאַאַטען האָבען זיך געשראָקען פאר א צווייטען אויסטערליץ און „ביים קעניגס רוף זענען אלע, אלע געקומען".

און אויף די חורבות פון א צושלאָגענער פראַנקרייך האָט מען, אויפגעבויט דעם גרויסען דייטשען רייך. און דאָס גרויסע דייטשע רייך האָט בעקומען דעם שטעמפּעל פון ביסמארק'ס פערזענליכקייט: פון ליעבע צו מאָנאַרכיע, פערגעטערונג צום מיליטער און שטאַאַטס־דיסציפּלין. און ביז צום היינטיגען טאָג

(פאָרטזעצונג אויף פיידזש 5)

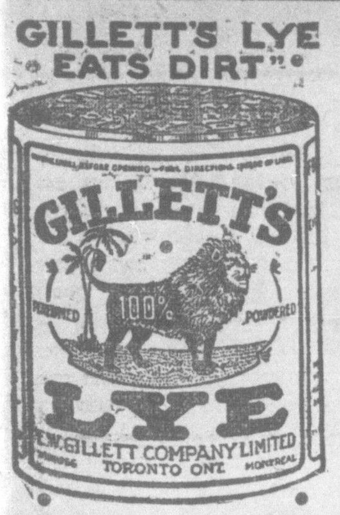

GILLETT'S LYE
"EATS DIRT"

HASSAN
CORK TIP
CIGARETTES
די אריענטאַלישע סיגארעטס
הויך אין קוואַליטעט און ביליג אין פרייז, קיינע אנדערע
טערקישע סיגארעטס קענען זיך מיט זיי ניט פערגלייכען
צעהן פאַר 10 סענט
קאָרק אדר גאָלד טיפּס.

(פארטזעצונג פון פײדזש 4.)

ליגט ביסמארק'ס שטעמפעל אויף יעדען אפיציעלען זשעסט וואס דאס אפיציעלע דייטשלאנד טהוט.

„מיר דייטשען האבען פאר קיינעם קיין מורא ניט, חוץ פאר גאט — און גאט איז מיט אונז" — האט ביסמארק געזאגט. און גאט איז אהן ספק געווען מיט ביסמארק'ן, ווייל ביי יעדער געלעגענהייט האט ביסמארק איהם צו הילף גענומען.

די פאליטיק האט זעהר פיעל בעהעלפער. אחוץ וואפען דיענען איהר אויך אלס בעהעלפער פיעל געלעהרטע און אויך די געטער, און ביסמארק האט אויסגענוצט יעדע הילף פון וואנען זי זאל ניט האבען געקומען.

די אלוועלטליכע פאליטיקער אפילו זיינע פיינד מוזען איהם פערעהרען, ווייל ער איז געווען דער מוסטער פון פאליטיק ער האט דורך אייזען און בלוט געשאפען די דייטשע אייניגקייט.

אבער דייטשלאנד האט צוליעב איהם געוואונען איהר אייניגקייט, אבער דערפאר פערלוירען איהר פרייהייט, ווייל שטענדיג ברויך אונז ליגען אין זין, אז פרייסען האט ערארבערט דייטשלאנד, און פרייסען איז שטענדיג געווען און איז פערבליבען ביז צום היינטיגען טאג אלס דער נעסט פון דער איינגעשפארטסטער רעאקציע. און ביסמארק האט אין זיך אבגעשפיגעלט דעם מוח און דאס הארץ פון פרייסען. ער איז געווען דער רעאקציאנעסטע און הערשזיכטיגסטע וואס פרייסען האט פערמאגט. און דערפאר איז ביים איצטיגען מאמענט פאראן זעהר פיעל אורזאכען צו פייערען זיין יובילעאום, ניט נור אין דייטשלאנד אליין, נור אויך אין אלע איבעריגע אייראפעאישע לענדער, וואו זיינע אידעען, אינטריגען און אפעטיטען האבען געבראכט אזוי פיעל רייכע פרוכטען.

ער איז געווען דער לעהרער און וועג־ווייזער פון דער מאדערנער בורזשואזער פאליטיק, און דאס איז גענוג אדער זאגאר זעהר פיעל . . . און זיין ארבייט איז דערפאר געווען א „וואונדערפולע".

העברעאישע נעמען אין דער ענגלישער פלאטע.

די צייט שריפט "סאנדיי עט האום" שרייבט, אז אין 16־טען יאהר הונדערט האבען פיעל ענגלישע קריעגס שיפען געטראגען, העברעאישע, ביבלישע נעמען. פיעל קריעגס שיפען האבען דעמאלט געהייסען: אברהם, בנימין, אפרים, יונתן, קעניג דוד, רות און שלומה. אין נעלסאנ'ס צייטען זענען נאך געווען שיפען וועלכע האבען געהייסען אדם, חוה, גן־עדן א. א. וו.

היינט זיינען אבער די דאזיגע ביבלישע נעמען אין גאנצען פערשוואונדען. ס'איז נאך דא אין קריעגס שיף מיט א ביבלישען נאמען הייסט זי: „גליות"...

פיין!

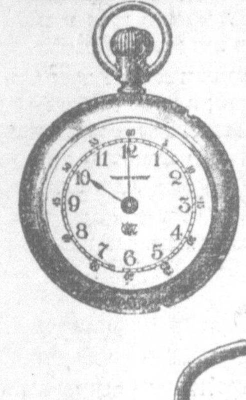

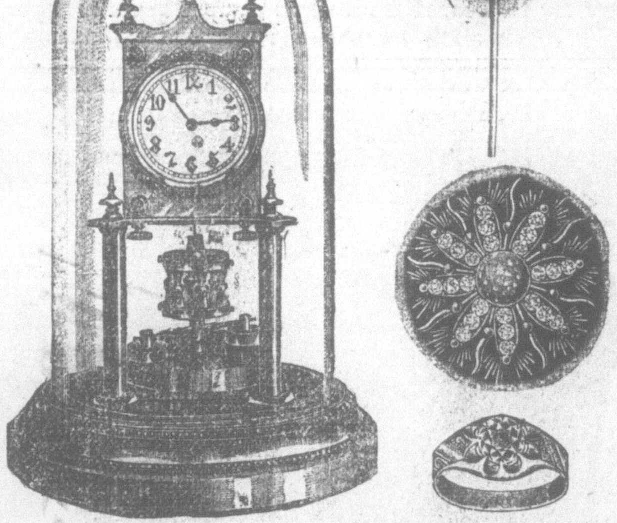
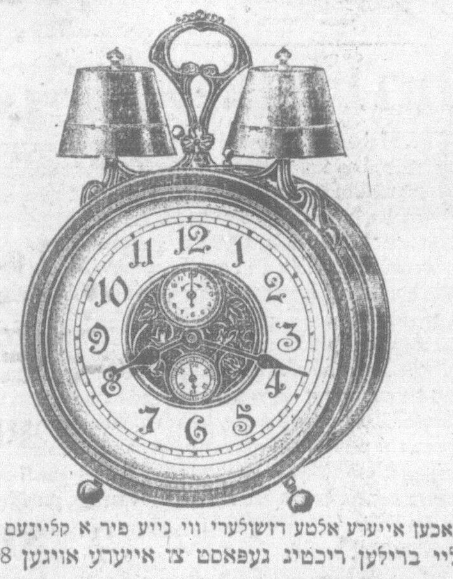
מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט

נייעס פיר אידען
אין אידישען סטאר
פאר אידען

מיר מאכען אלערליי דזשועלרי גלייך אויפ'ן פלאץ. חתונה רינגען ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלערליי דזשועלרי פאר דעם ביליגסטען פרייז

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פעני־וויט.
18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פעני־וויט.
וואטשעס געקלינט גוט און גאראנטירט 40 סענט מיין ספרינגס 40 סענט, הייר־ספרינגס 40 סענט דזשועלס 40 סענט, סטעפס 50 סענט.

מיר מאכען אייערע אלטע דזשועלרי ווי נייע פיר א קליינעם פרייז. אלערליי ברילען ריכטיג געפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט.

מיר גיבען אויך ראיעלע סחורה פאר דעם ביליגסטען פרייז.

מ. העלער
176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

א אידישער רעדאקטאר צווישען די געפאנגענע אין דייטשלאנד

אייב קאהן, דער רעדאקטאר פון ניו יארקער "פארווערטס" האט געמאכט א רייזע דורך די פוילישע שטעדלאך, וואס זיינען פערנומען פון די דייטשען. ביי זיין דורכרייזע דורך דייטשלאנד האט ער בעקומען אן ערלויבעניש צו בעזוכען א לאגער פון געפאנגענע רוסען, און אט וויא ער האט בעשריבען וואס ער האט דארט מיט די געפאנגענע גערעדט.

דער קאמענדאנט האט בעפוילען א קאפיטאן ער זאל אונז ארומפיהרען איבער די פערשיעדענע טהיילען פון קעמפ. דיעזער קאפיטאן איז געווען א מאן פון א יאהר פערציג, מיט אן אריסטאקראטישען אויסזעהן, אבער אנגענעהם און איינפאך אין זיין בענעהמען זיך, מיט איהם איז מיטגעגאנגען א דאלמעטשער, א דייטשער סארדזשענט פון איסט פרייסען, וועלכער האט גערעדט א גוטען פויליש און וועלכער האט אויך געקענט פיהרען א געשפרעך אין רוסיש. ער איז געווען א דיקער מאן מיט כיטרע, שווארצע אויגען.

זיי האבען אונז אריינגעפיהרט אין א גרויסען ברייטען צימער, וואו מיר האבען געטראפען ארום 50 געפאנגענע, שיילענדיג פאטייטעס פאר סאפער. גלייך ווי דער קאפיטאן איז אריין, האבען זיי זיך אלע אויפגעשטעלט, און ווען מיר האבען זיך געווענדעט צו איינעם פון זיי מיט א פראגע, האט ער זיך אויסגעגלייכט אזוי ווי אין "סטראי" צו א "סמאטר", דאס איז אימער געווען דער פאל יעדער געפאנגענער וועלכען מיר האבען בעגעגנט אין דער קאזארמע פלעגט בעגריסען דעם קאפיטאן אויף דעם מיליטערישען שטייגער, די דיסציפלין איז געווען די זעלבע, אזוי ווי די געפאנגענע וואלטען געדיענט אונטער די דייטשע אפיציערען און אונטער־אפיצירען

דער קאפיאן האט מיר גאנץ גערן ערלויבט צו ריידען מיט דיא געפאנגענע און זיי שטעלען וואס פאר פראגען איך האב נאר געוואלט. מיט די רוסען, די פאליאקען און די סיבירישע סאלדאטען האב איך גערעדט רוסיש; מיט די אידען, האב איך, נאטירליך, גערעדט אידיש.

א יונגער סאלדאט פון טווער האט מיר דערצעהלט, אז ער איז אין דערהיים געווען א פויער, און אז מען האט איהם געפאנגען אין א שלאכט נעבען ווארשוי. נעבען איהם איז געשטאנען א סאלדאט, א געפאנגענער, וועלכער איז געווען דער העכסטער מאן, וואס איך האב ווען עס איז געזעהען אין מיין לעבען. זאגאר אין א צירק האב איך אזא הויכען ניט געזעהן. ער איז געווען א ריעז מיט א רויטען געזיכט און א גדיכטע שווארצע בארד.

— פון וואנען קומט איהר? — האב איך איהם געפרעגט.

—פון פעטערבורג — האט ער געענטפערט מיט א פריינדליכען, אנציהענדען בליק.

— פון פעטערבורג גופא?

— טאק טאטשנא, וואשע בלאגאראדיע!

אין דער גרופע זיינען געווען א היבשע צאהל סאלדאטען פור ארום באקאל סיביר. און פיעלע פון דיא מיטעלע פראווינצען. מאנכע פון דיא סיבירישע סאלדאטען האבען געטראגען הויכע, גרויע קוטשמעס, אין אלגעמיין האבען זיי אלע אויסגעזעהן רויט און געזונד און ווירקליך גאנץ ריין.

די פנימ'ער זייערע זיינען צום מעהרסטען געווען עהרליכע, פריינדליכע, גוטע, און קוקענדיג אויף זיי, איז מיר ארויף דער געדאנק, דאס ווען מען וואלט געקענט דיעזע לייטע ארויסהויבען פון דעם זומפ פון אונוויסענהייט און ארימקייט אין וועלכע די בארבארישע רעגירונג האלט זיי, וואלטען זיי זעהר פיעל נוצען געקענט ברענגען אי זיך אי דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט, און דאן איז מיר ארויפגעקומען א צווייטער געדאנק: דיעזע יונגע מענשען זיינען דאס געווען דא ניט לאנג א טהייל פון דער רוסישער ארמעע, וועגען וועלכע דיא אמעריקאנער צייטונגען דרוקען גאנצע קאלומס מיט אלערליי בעריכטען. וועגען זיי האב איך דאס געלעזען, אז זיי קעמפפען ווילד מיט באיאנעטען און מיט ביקסען", האב איך זיך געטראכט.

דאס אלעס האט מיר אויסגעוויזען לעכערליך, ווען איך האב געקוקט אויף זיי שטעהענדיג אונבעוואפענט, אהן גארטלען, אין צוריסענע, אויסגעטראגענע קליידער. איך וואלט קיינמאהל ניט געקענט גלויבען, אז דאס זיינען מלחמה־מענשען, מענשען וואס קעמפפען "ווילד און פערצווייפעלט".

— די רוסען האבען זעהר שעהנע פאלקס ליעדער. זינגען די געפאנגענע אמאל? — האב איך געפרעגט דעם קאפיטאן.

— מאנכע פון זיי — האט ער געענטפערט — זינגען ווירקליך זעהר שעהן ביי נאכט.

ער האט מיר דערצעהלט וועגען א קינסטלערישען באלעט טענצער, א פאליאק, וועלכער איז געווען צווישען די געפאנגענע אין קעמפ, און ער האט געהייסען דעם סארדזשענט ער זאל איהם ברענגען צו אונז. אין א פאר מינוטען ארום איז פון א דערבייאיגע קאזארמע אריינגעקומען א שעהנער יונגערמאן. ער איז צוגעקומען צו אונז, און האט אונז סאלדאטיש בעגריסט. ער האט געהאט אן אינטעליגענטען אויסזעהן און אויף מיינע פראגען האט ער געענטפערט אין אן אויסגעצייכענטען רוסיש. ער האט מיר דערצעהלט אז ער איז געווען א מעמבער פון פאוולאווא'ס בעריהמטע טרופע, וועלכע האט פאר א יאהרען ווינטער געגעבען פארשטעלונגען אין ניו־יארק. ער האט מיט איהר אויך געשפיעלט אויף דער בערלינער ביהנע, און דער קאפיטאן אונזערער האט איהם דאן געזעהען און אפלאדירט. איצט איז ער געווען ביים קאפיטאן א געפאנגענער.

א צווייטער געפאנגענער א איד, מיט'ן נאמען נייפעלד. איז פאר דער מלחמה געווען פערבונדען מיט א באנק. איצטער האט ער געפיהרט די ביכער פון דעם קעמפ און האט אויך געהאלפען פיהרען די אלגעמיינע געשעפטע דארטען. דער קאפיטאן האט פון איהם זעהר פיעל געהאלטען.

איך בין פארגעשטעלט געווארען צו צוויי פון די רוסישע האקטוירים און איך האב מיט זיי געהאט זעהר אן אינטערעסאנטען געשפרעך. זיי האבען ביידע אויסגעשטודירט אין דער אוניווערזיטעט פון דארפאט, און זייא האבען גערעדט דייטש פונקט אזוי גוט ווי רוסיש. איינער פון זיי האט פריהער געדיענט אין א רעגימענט אין ארכאנגעלסק און דער צווייטער האט געוואהנט אין יעקאטערינאסלאוו.

אין דעם פראנקפורטער קעמפ געפינען זיך ארום 800 אידישע געפאנגענע. גערעדט האב איך מיט ארום 12 פון זיי.

איינער פון זיי איז שלמה קליין, א לאדזער, א קורצער, שטארק געבויטער, געזונדער מאן, מיט א רונדען געזיכט און א בלאנדע בארד. ווען איך האב איהם געפרעגט וואס זיין בעשעפטיגונג איז, האט ער מיר געענטפערט אויף דייטש:

— איך בין איין פליישער.

—איהר זייט א קצב — האב איך איהם געזאגט אין פראסט אידיש.

— יא, א קצב — האט ער געענטפערט גאר ניט איבערראשט וואס איך קען אזוי גוט זיין מאמע לשון.

— איהר קענט מיט מיר רעדען אידיש

— האב איך ווייטער געזאגט — איך בין א איד גלייך ווי איהר.

חאס האט איהם אויך ניט געמאכט נייגיעריג. ער איז געווען צו שעמענדיג און א ביסעל צומישט פון דער גאנצער געשיכטע, ער האט מיר דאן ערקלעהרט אז ער האט צוויי ברידער אין אמעריקא יצחק און יעקב

א צווייטער יונגער מאן, אויך א געזונדער, און א בלאנדער, א שעהנער יונג, פון ווילנא מיט לאבדיגע אייגען האט מיר געזאגט, אז זיין נאמען איז ליב סניטמאן, נעבען איהם איז געשטאנען א הויכער מאן מיט אן אינטעליגענטען אויסזעהן זיין נאמען איז הירש רובין. ער האט מיר געבעטען איך זאל אבגעבען א גרוס זיין ברודער יוסף רובין. ער האט גערעדט א גוטען רוסיש. זיין היים איז אין קיבארטי, אויף דער דייטשער גרעניץ.

א סאלדאט פון מינסק, מיט דעם נאמען סאלאמאן אראנאוויטש, האט מיר געבעטען אבצוגעבען א גרוס זיין ברודער, פייוועל, און זיין שוואגער, סאוועל וויינשטיין.

יוסף לוריא, פון סלאנים, גראדנער גובערניע, האט א קאזין אין אמעריקא. זיין נאמען איז נח ראזענבלום — האט ער געזאגט — אויב איהר וועט איהם דארט זעהען גיט איהם אב א גרוס.

איניגע פון די געפאנגענע האבען א טאלאנט פאר מאהלען. מאנכע קענען שניצען. פאר זיי איז דא א בעזונדער צימער, וואו זיי קענען זיך מיט דער ארבייט אבגעבען. ביי איינעם פון זיי האב איך געקויפט דריי בילדער, וואס ער האט אליין אויסגעמאהלט. ער האט זיי קאפירט פון א דייטשען זשורנאל.

אין איינעם פון די גרויסע צימערען האב איך געטראפען עטליכע סאלדאטען שפילענדיג אין "קאץ און מויז". ארום זיי זיינען געשטאנען א גרופע פון נאך געפאנגענע. וועלכע האבען הערצליך געלאכט פון דער בלינדער "קאץ", וועלכע האט ארומגעטאנצט און 'געכאפט' די לופט מיט די הענד, ווען דער קאפיטאן איז אריין, האבען איהם אלע אבגעגעבען "טשעסט", אבער דעם שפיעל האבען זיי ניט אונטערבראכען. דער געלעכטער און די פרעהליכקייט איז פארטגעזעצט געווארען ווי בעפאר.

מען האט אונז געוויזען די בעדער, וועלכע יעדער סאלדאט מוז בעזוכען וועניגסטענס איין מאל א וואך. און נאו אלעס איז אויפגעפיקסט אויפ'ן מאדערנסטען אופן. דער פעטער סארדזשענט האט אונז דאן ארויפגעפיהרט אויף דעם וואךטהום, א הילצערנע געביידע, פינף שטאק הויך. דארטען האבען מיר געטראפען א וועכטער, וועלכער איז ארומגעגאנגען הין און צוריק, אויף א קליינע פלאטפארמע, וואו עס זיינען געשטאנען דריי גרויסע זאכען, איבערגעדעקט מיט שווארצע אויל קלאטה. דער קאפיטאן האט בעפוילען מען זאל די צודעקען אראבנעהמען, און מיר האבען דערזעהען פאר אונז שטעהען 3 מאשין־הארמאטען. דער קאפיטאן האט אונז ערקלערט, אז יעדע פון זיי קען שיסען זעקס הונדערט באמבעס אין א מינוט. דער "טהורעם" בעוואכט דעם גאנצען קעמפ, וועלכער איז אויסגעלעגט אין א האלבען צירקעל, און וועלכער בעשטעהט פון 12 גרויסע קאזארמעס צווישען וועלכע עס ציהען זיך לאנגע "סטריטען".

— מיט דיעזע קאנאנען קענען מיר שיסען אויף דעם גאנצען קעמפ — האט דער קאפיטאן בעמערקט, און אנווייזענדיג אויף א פונקט ניט ווייט פון אונז, האט ער צוגעגעבען: — דארטען האבען מיר נאך גרעסערע הארמאטען.

פערזענליכע פרייהייט

פון לואי נ. העמערלינג.

עס איז ניטא אזא זאך ווי שטעהן אויף איין פלאץ, סיי אין פיזישע נאטור סיי אין מענשליכע געזעלשאפט. אויב די ענטוויקלונג אדער דער פארשריט ווערט אבגעשטאפט, מוז דער איינצעלנער אדער די געזעלשאפט פאלען הינטער דיא איבעריגע פון דער וועלט וואס האלטען אין געהן פאראווערטס און זיי מוזען שנעל ווערען הינטערשטעליג אין אלעם.

עס איז יעצט הונדערט און פינף און צוואנציג יאהר זייט עס איז ערקלעהרט געווארען אז איינער פון די הויפט צוועקען פון דער קאנסטיטושאן פון די פעראייניגטע שטאאטען איז געווען „צו קריגען די ברכות פון פרייהייט פאר אונז אליין און פאר אונזערע קינדס־קינדער". דער שטארקער פאטריאטיזמוס פון יענעם טאג האט געגעבען פערשפרעכונג אז דיעזער צוועק וועט געהיט ווערען ווי דאס שווארץ־אפפעל פון אויג, און אז די אינסטיטושאן, געזעצע און מנהגים פון לאנד וועלען אלע געמאכט ווערען לויט די פרינציפען פון יענעם אונשטערבליכען דאקומענט.

מיר זיינען ניט די איינציגע וועלכע שרעקען זיך זעהר פאר דער גלייכגילטיגקייט וואס הערשט יעצט אין דיעזען לאנד צום הויפט צוועק צוליעב וועלכען אונזער רעגיערונג איז געגרינדעט געווארען. מען קען עס רופען די פערוועלקונג פון אונזער פאטריאטיזמוס. דער מאגאזין "טיט שינג" וואס ווערט ארויסגעגעבען פון קענזעס סטייט נארמאל סקוהל, זאגט אין אן עדיטאריעל געשריבען פון פראפעסאר ביקער בראנעל פאלגענדעס:

„פאטריאטיזמוס איז געווארען א פערפלאנטערטע זאך. אמאל האט יעדער איינער געוואוסט וואס דאס איז אין לעבען און אין עדיוקיישאן, יעצט איז עס אזוי פערפלאנטערט געווארען אז מען מוז יעדען ערקלעהרען וואס דאס איז. די טיטשערס האבען זאגאר יעצט אן ארבייט אונז צו ערקלעהרען וואס פאטריאטיזמוס איז ניט. זיי לויבען דיא אייגענשאפטען פון „ריכטיג אזא העלד" „דעם מאראלען גוראזש פון אונטהעטיגקייט". דער העלד ווערט פעדאגאגיש, דער מאן וואס קען הינדערען א שלעכטע נייגונג אין קאנטראסט מיט'ן מאן וואס קען דורכפיהרען מיט ערפאלג א גוטע נייגונג. עס ווערט געלעגט וויכטיגקייט אויפ'ן איינשלעפערען אנזיכט פון מאראל, וואו מען פלעגט אמאל געבען אנשטרענגונג און סיטורלענטס גיבען זיי יעצט ווארנונגען און צוריקהאלטענעם מיטעל, און דורך דעם האט פאטריאטיזמוס געליטען די ענדערונג וואס אנשטאט אן אויסדריקענדע איז עס געווארען א הינדערענדע אייגענשאפט.

עס איז א ווייבליכער אידעאל. עס שטרעבט צו גוטעס דורך מעטהאדען פון רעדוצירען שלעכטעס. דער מענשליכער קאמפלימענט, דאס שטרעבען צו גוטעס דורך מעטהאדען, צו טהאן מעהר גוטעס, דאס פעהלט. צו יעדען נאציאנאלען יום טוב זוכט אלץ דער לעהרער מיטעל וויא צו מאכען שטילער דעם אמאלדיגען פאטריאטיזמוס אלעס זאל צוגעהן שטיל, רוהיג און בכבוד'יג.

„די מאנטעסארי בעהויפטונג, אז גוטעס אין אונזערע סקוהלס איז צופיעל פערבונדען געווארען מיט שטילע אויפפיהרונג, איז דער ערשטער ענטהמוטהעגנענדער פראטעסט געגען דיעזער פריעדען עדיוקיישאן. אונגעשטערט וועט די וואסער טענדענץ שוואך מאכען אונזער פאטריאטיזמוס און לאמיר האפען אז אויך דא וועט מאדאם מאנטעסארי אונז קומען צו הילף".

אויף דיעזע עדיטאריעל מאכט די „שיקאגא טריבון" פאלגענדע בעמערקונג:

„פראפעסאר בראנעל האט אנגעריהרט א זעהר וויכטיגע פראגע וועגען וועלכער דאס פובליקום איז נאך זעהר וועניג אויפגעקלעהרט, די פראגע איז ווערטה זעהר גרויס אויפמערקזאמקייט און מוז קרעפטיג בעהאנדעלט ווערען. עס איז אימער געווען אן אנשטרענגונג פון דעם אויסטריטש אין דעם נאציאנאלען פויגעל; ער האט געוואלט פערשטילען דיא אונאנגענעהמע פאקטען און די אונבעקוועמע לאגיק און דאס שטיצט די פאסיווע טענדענץ פון יעצט, וואס וועט ווארשיינליך אבשוואכען דעם שטארקען אידעאליזם פון אונזער פערגאנגענהייט, און צוזאמען דערמיט ניט אבהאלטען אונזער עגאאיסטישען אפעטיט פאר די גוטע זאכען פון עולם הזה.

עס איז דיעזע אנשטרענגונג פון'ם אויסטריטש אין דעם נאציאנאלען פויגעל וואס מיר זוכען פון וועג אבצוראמען. אונזער פאטריאטיזמוס פאדערט א ראדיקאלע רפואה פאר הוק־ווארם, און דא סאיז דער טענדענץ פון אונטערדריקען אקטיוויטעט אוים מורא, פולייכט וועט יעמאנד מאכען א מיסטייק, אנשטאט צו אונטערגעבען מוטה פיר שטארקע טהעטיגקייט צו אלע וואס האבען אידעען ארויסצוברענגען דאס גוטעס וואס געפינט זיך אין יעדען איינעם פון אונז, דיעזער טענדענץ מאכט א חורבן פון אונזער לעבען אין יעצטיגער פעריאדע, גליק און פראגרעס קומען נאר פון אויסנוצען אונזערע פעהיגקייטען. בעסער צו טהאן און מאכען אמאל א מיסטייק, איידער קיין מיסטייק ניט מאכען און קיינמאל גאר ניט טהאן, נור זיין ארומגערינגעלט פון „מען טאר ניט" געזעצע וואס ווילען אונז רק בעווארענען פון מיסטייקס.

עס איז אנערקענט פון אלע גרויסע פסיכאלאגען, אז ווען מען האלט אין איין אונטערדריקען אלע אונזערע נאטירליכע און נארמאלע פאדערונגען, פיהרט עס צו געפעהרליכע עקספלאזשאנס. עס איז ווי צו זיצען אויף א קעסעל אין דער צייט ווען מען האלט אין איין ווארפען קויהלען אונטער'ן קעסעל. מיר קענען נים ווייסען וואס פרייהייט איז, ווען מיר האבען ניט דיא געלעגענהייט דאס צו פראקטיצירען, דאס איז וואס דער ענגלישער בישאפ האט געמיינט ווען ער האט אויסגערופען: „בעסער א פרייע ענגלאנד איידער א געצוואונגענע ניכטערע ענגלאנד".

נאטירליך, אזוי ווי פראפעסאר בראנעל איז א קענזאס סטייט אינסטראקטאר, האט ער ניט געמיינט צו מאכען א צווייפאכע בעדייטונג ווען ער האט געברויכט די ווערטער: „וואסער־טענדענץ" אבער עס איז יעדענפאלס גוט צוגעפאסט. די „וואסער טענדענץ" איז דער פאסענדסטער אויסדרוק פיר יעצטיגען ווינט וואס בלאזט איבעראל בעזאנדערס אין סקוהל עדיוקיישאן. דאס שטרעבען פון די פראהיבישאניסטען אוועקצונעהמען פון מענשען די משקה אליין, איז גלייך דער בעסטער סאמפעל פון דיעזער אבשוואכענדער טענדענץ. „דער צוועק פון רעגיערונג איז צו מאכען מענשען, זאגט פ. מעריאן ריד; פראהיבישאן קען עס ניט טהאן. פראהיבישאן וועט מאכען אינסטיטוציאנירטע יתומים וועלכע מען קען קיין זאך ניט איינפערטרויען. אונטער פראהיבישאן וועלען מיר האבען א גרויסען בית יתומים און אונזערע פרייהייטען וועלען פערשוואונדען ווערען. ווייל, מיר ווילען איהר זאל טעם גוט געדענקען, די פראהיבישאן איז בלויז א שריט צו מעהר בעשרענקונגען וואס וועלען ערשט קומען. ווען דאס וועט דורכגעהן וועט ערשט דאן די גאנצע אונטאלעראנץ ארויף אויפ'ן פערד.

וואס מיר דארפען איז א פאטריאטיזם צו טהאן זאכען, און ניט צו טהאן זיי בלינד. ניט צו ציערען פאר אונאנגענעהמע פאקטען און זיך ארויסדרעהען פון אונבעקוועמע לאגיק. נור נעהמען דיא פאקטען ווי זיי קומען און אננעהמען א שטעלונג וואס קען הארמאנירען מיט דער וועלט, ניט צו זוכען קינדערישען אידעאליזם. מיר דארפען ערוואקסענע פראקטיאליזם מען דארף בעגריפען דעם פאקט אז אונזער קאנסטיטושאן איז געשריבען געווארען מיט הונדערט און זיבען און דרייסיג יאהר צוריק און אז מיר קענען ניט בלייבען בי דעם פונקט עביג, מיר מוזען געהן פאראווערטס מיט דער וועלט סאציאלע קאנדישאנס האבען זיך געענדערט און מען מוז פון פיעלע אלטע פרינציפען מאכען נייע זאכען. די לעהרע פון סטריקט אינדיווידואליזם, וואס האט געהערשט אין דער צייט ווען דיעזע רעגיערונג איז עטאבלירט געווארען, איז ביז איצט מאדיפיצירט געווארען פון וואקסענדען קאלעקטיוויזם. מען איז יעצט פיעל מעהר אבהענגיג איינער אין צווייטען און אויך מעהר פעראנטווארטליך איינער פאר'ן אנדערען. פיעלע פון דער טענדענץ איז זעהר גוט, אבער מען מוז אז הער פראגרעס זאל ניט פערוואנדעלט אימער אין זינען האבען אכטונג צו געבען אז דער פראגרעס זאל ניט פערוואנדעלט ווערען אין א רעאקציע, אז די גוטע ירושה פון דער פערגאנגענהייט זאל ניט געהן פערלארען. „מיר מוזען ניט פערגעסען אז ריזזורווישאן איז נים אין אלע זאכען וואס האבען צו טהאן מיט אויסבעסערונג אין פראגרעס, — זאגט דזשאהן סטיוארט מילל, — נעמליך, אז ווען מיר זוכען דאס גוטעס וואס מיר ברויכען זאלען מיר ניט שעדיגען, אדער שעדיגען אזוי וועניג ווי מעגליך דאס גוטעס וואס מיר האבען שוין אין בעזיץ". מיר מוזען ניט פערטראגען ווערען מיט דיא מאדערנע אידעען אזוי אז מיר זאלען דעם גאנצען אינדיווידואליזם פערלאזען. וועהרענד מיר דארפען זיין גרייט עטוואס צו אפפערען ווען עס איז אבסאלוט נויטהיג אום צו קריגען דעם בענעפיט פון מאדערנע וויסענשאפט, טארען מיר אבער ניט פערגעסען אויף א מאמענט אז מיר טהוען עס אום צו ערהייכען העכערע פרייהייט, זאנסט טארען מיר קיינע פון אונזערע פריהערדיגע רעכטע ניט וועקגעבען, גלאט אזוי אין דער וועלט אריין, פאר זאכען וואס מען איז נאך גארניט איבערצייגט אז זיי וועלען זיין בעסער. מר. מילל דריקט זיך זעהר גוט אוים מיט די ווערטער: „ווען מען פערלאזט זיך מיט זאכען אויף דער רעגיערונג, איז ריכטיג ווי מען פערלאזט זיך אויף גאט. דערוויילע טהוט מען אליין גאר ניט און נאכהער האט מען אויף וועמען צו ווארפען דיא שולד. גאט האט אזוי געהייסען, און א סוף!

וואס פראפעסאר בראנעל זאגט וועגען סקוהלס, איז אויך אמת פון לעבען אין אלגעמיין, מיר דארפען אן אקטיווען פאטריאטיזמוס וואס איז אימער פארזיכטיג און אימער גרייט צו טהאן עטוואס ווען עס ווערט געפאדערט.

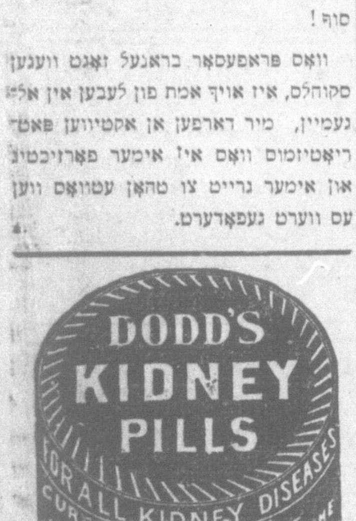

דאד'ס קידני פיללס
פאר אלע נירען קראנקהייטען פאר רהיומאטיזם, ברייטס דעזיז און שטעכעניש אין רוקען.
צו באקומען אין אלע דראג סטארס

CUNARD

עסטאבלירט 1840

אייראפא דורך ליווערפול

דער נייער דאבל־שרויב גיערד טורביין

טראנסילוואניא

פרייטאג מאי, 7, 5 נאכמיטאג.

גרויסארטיגע אקאמאדיישאנס בעקוועם אויסגעשטאטעט.

ארדונא דיענסטאג מאי 18 10 מארגענס

טוסקאניא פרייטאג, מאי, 21 5 נאכמיט.

לוסיטאניא שבת מאי 29, 10 מארגענס.

טראנסילוואניא פרייטאג, יוני, 4, 5 נאכמיטאג.

ארדונא, שבת יוני 12, 10 מארגענס.

אזארעס — גיבראלטאר — גענאא נעאפעל — פירעאוס.

סטיעמער קארפאטהיא, דאנערשטאג מאי 13 מיטאג

רייזען ארום דער וועלט.

דורך ראטען צו אלע הויפט פארטען פון דער וועלט.

פאר אינפארמיישאנס זיך ווענדען

קווארד סטימשיפ קאמפאני, לימיטעד 21—24 סטייט סטריט, ניו־יארק.

אדער א. פ. וועבסטער און קאן גענעראל אגענטען 53 יאנג סטריט. לואיס גוראפסקי, 113 קווין סט. ווע. ל. ראטענבערג און סאנס 141 קווין וו. י. נארפונקעל 117½ קווין סטריט וו.

פאטראניזט די איינציגע אידישע ווינדא קלינינג קאמפאני

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קליניג. בעסטע ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען. מיר מאכען קאנטראקטען מאנאטליך און יעהרליך. טעלעפאנירט 1 ארעלייד סט. איסט, פאן מיין 7391. ביינאכט און זונטאג טעלעפאנירט קאלעדזש 4319

New York Window Cleaning Co
1 Adelaide E

ONTARIO LAUNDRY CO. Ltd

זי — מיין לינדזשע [illegible] די בעסטע אויספערזאמקייט.

ער: יעס. און מיינע העמדער און קאלנער [illegible] קומען די שעהנסטע [illegible] אבארבייטונג און [illegible] שמארק.

אנטאריא לאונדרי ק׳. לימיטעד

91 ערוואורד סט. טעל. מיין 4821

אדווערטייזט אין ,,זשורנאל"

MEET ME AT THE FIRESIDE **Strand** YONGE NEAR KING CONTINUOUS 10 AM. TO 11 P.M. MATS. 5¢-10¢ EVES. 5¢ 10¢ 15¢

מאנטאג, דינסטאג מיטוואך

האבארד באסווארטה אין דזשעק לאנדאנס געשיכטע

דער ״ים וואלף״.

זעקס וואונדערבארע אקטען

פאטהע נייעס צייגט אלע פאסירונגען פון דעם ערד קוגעל.

דאנערשטאג, פרייטאג, שבת

טשארלס פראהמאן פרעזענטירט

וויליאם ה. גריין

אין

דייוויד בארום

5 גוטע אקטען

פאטהע נייעס

CANADIAN PACIFIC

נייע טריין סערוויס

טאראנטא — מאנטרעאל, אטאווא

דורך ,,לייק אנטאריא שאור ליין״.

פאסט טיים נאך אשאווא, פארט האופ קייבורג, בעללוויל. טרענטאן א. ז. ווייטער.

איינצעלהייטען פון סי. פי. אר. איידזשענטס, אדער שרייבט מ. ג. מורפהי דיסטריקט פעסענדזשיר איידזשענט, טאראנטא

פרייזעס פיר לײדים און מענער

דער ספרינג איז שוין דא! קלינט און פיקסט אייערע קליידער!

פאר יעדען סוט אדער קאוט וואס איהר שיקט צו מיר ארײן קלינען בעקומט איהר סטעמפס און פאר יעדערע 30 סטעמפס בעקומט איהר א פרייז. לײדים קריגען א פיער דאלארדיגען אמברעלא און מענער קריגען א באקס אימפארטירטע סיגארען.

טעלעפאנירט מיר גלייך און איך שיק נאך דער ארבייט. מעג דער ארדער בעטרעפען 10 סענט אדער 10 דאלאר.

איך גאראנטיר די בעסטע ארבייט און די ביליגסטע פרייזען.

ב. סיגעל 1158½ קאלעדזש סט.

טעלעפאן פארקדייל 4314.

וויכטיג פאר לענדלארדס און רופפערס

א גרויסער בארגיין סייל בלויז פאר איין מאנאט. רופינג פייפער פון אלע בעוואוסטע מאנופעקטשורערס פון איין יארד ביז הונדערט ראלס. אויך פיטש (פעך) און רופינג סעמענט. צו ביליגסטע פרייזען.

ספעשעל אפפער פאר ראבער רופינג פאבריצירט ביי

Patterson Manufacturing Co. Limited

1 פליי רעגולער	1.75	$1.19.
2 פליי רעגולער	2.25	$1.39
3 פליי רעגולאר	2.75	$1.69

ארדערס ביי טעלעפאן ריכטיג אטאנדעט און דעליווערט אין גאנצען שטאדט.

ב. קאפלאן און קא.
140 ענגעס סטריט
Tel. Main 6053

וויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.

די בעסטע וויינען און ליקער

מיר זיינען אין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, 25 יאהר אין דיא ביזנעס און מיר האבען די בעסטע קענעדער און אימפארטירטע קאניאקען אונד ברענדים צו די ביליגסטע פרייזען.

א ספעשעל דיסקאונט פאר חתונות, פארטיעס און זא ווייטער.

מיר גאראנטירען פולע צופרידענהייט.

פערגעסט ניט אז דאס אלעס האט איהר

201 סענט פעטריק סטריט

א. פעטערסאן, פראפ. טעלעפאן קאלעדזש 84

פעדלערס און סטאה קיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטימערס און צו מאכען געלד איז צו סוירען דריי־גודס, ריינקאוטס, פענסי גודס, דזשועלרי און נאוועלטיס. ביי קאפלאן און קא.

האלסייל און דזשאבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער באוואוסטער האלסייל פלאץ וואו פיעל פעדלער זענען בארייכט געווארען. דזשאב לאטס זענען שטענדיג דא. ארדערס פינקטליך אטענדעט.

קאפלאן און קא. דזשאבער 229 קווין סט. וו. טאראנטא אנט.

טעלאפאן ערלייד 3772.

האט איהר שוין בעזוכט דעם נייעם

דיינינג רום אונד רעסטאוראנט

איז 192 ספאדיינא עוועניו, (ניער קווין)

עס איז פיר אייער אייגענעם בענעפיט

דאס שעהנסטע פלייז אין אקאמאדיישאן פיר לײדים און דזשענטעלמען.

גוטע געשמאקפאלע כשר׳ע שפייזען און גוטע בעהאנדלונג גאראנטירט.

גרינבלאט, 192 ספאדיינא עוועניו, (נעגען איבער פהיבי סטריט)

L. WHITE & SON
177 Queen St. W
Phone Adelaide 2015

דער ספרינג איז שוין דא

קלינט, פרעסט, פארבט און פיקסט אייערע קליידער

ביי ל. ווייט אונד סאנס

די גוט בעוואוסטע אידישע קלינערס 177 קווין וועסט, אנטקעגען יוניווערסיטי עוו. אדלייד 2015.

דזשיטנעס צווינגען קאר קאמפאניע צו פערקלענערן פרייזען

—):(—

וואנקאוווער ב. ק. מאי 3.

צוליעב דעם וואס די ״דזשיטנים״ וועלכע לויפען דא, האבען זיך ארויסגעוויעזען אלס א גרויסע קאנקורענץ צו דער קאר קאמפאניע, איז די לעצטע געצוואונגען געוועזען צו פערקלענערן די פרייזען, און זי פערקויפט שוין יעצט 8 טיקעטס פאר א קוואדער.

צו דער בריטיש קאלומביא קאר קאמפאניע געהערען אלע קאר ליינס פון דעם גאנצען פראווינץ.

קריעגס צושטאנד אין טריפאלי

פאריז מאי 3.

די האוואס אגענטור מעלדעט היינט אין א טעלעגראמע פון רוים, אז דער איטאליענישער קאבינעט, האט בעשלאסען צו ערקלעהרען גאנץ טריפאלי אין קריעגס צושטאנד, ווייל די רעבעלען האבען דארטען לעצטע וואך אטאקירט די איטאליענישע טרופען. דער קאבינעט האט אויך בעשלאסען, אז קיין מיניסטער זאל ניט פערלאזען רוים, צוליעב דעם, וואס דיא יעצטיגע פאליטישע לאגע איז זעהר ערנסט.

יאפאן וועט שיקען כינא אן אולטימאטום

—):(—

טאקיא מאי 3.

די ״דזשיזשי שימפא״, א גרויסע יאפאנעזישע צייטונג, וועלכע איז גוט אינפארמירט אין די רעגיערונגס קרייזען מעלדעט אז יאפאן וועט שיקען כינא אן אילטימאטום ווייל זי איז ניט צופריעדען מיט כינאס ענטפער אויף איהרע פאדערונגען.

אין דער יאפאנעזישער הויפטשטאדט ערוואַרטעט מען דארום וויכטיגע נייעס אין עטליכע טעג ארום.

די אפטער קאנגרעגיישאן

וועלכע האט געהאט אן ערפאלג מיט׳ן

סיום הספר

זונטאג דעם 2־טען מאן וויל הירמיט אויסדריקען אן הערצליכען דאנק אלע וואס האבען אזוי ברידערליך אזוי נאבעל און שעהן געהאלפען צו דיעזען ערפאלג.

יישר כוחכם, ליעבע ברידער, א גרויסען דאנק אייך.

אכטונגספאלל

די אפטער קאנגרעגיישאן

ש. ס. די סומע וועלכע איז געזאמעלט געווארען פון דעם פערקויף פון אותיות איז

$253 55

מיר וועלען זעהען מאכען א גלייכע סומע פון $500 וועלכע מיר וועלען אוועק שיקען צו די מלחמה קרבנות.

פאר׳ן פאנד פון די מלחמה קרבנות

ביי א ברית וועלכער איז שטאט געפונען ביי מר. חיים שער פון 44 גרענדזש עוועניו האט חזן וולאדאווסקי וועלכער איז געווען דער מוהל געזאמעלט $6.15 פאר די מלחמה ליידענדע. די מנדבים זיינען געווען פאלגענדע.

מר. מאקס וויים.
מר. סאלאמאן זייד.
מר. מרדכי יאלעס.
מר. סאבעלמאן.
מר. ב. סמיטה
ב. קאהאן
מר. ר. צוויט
מר. י. קאהאן
מר. שלמה סיגעל
מר. דוד טאקער
מר. סעם זשלאווסקי
מר. אב. קאוואלסקי
מר. אב טארנאווסקי.

א גליק פאר טאראנטאר אידען

עס האט זיך ערשט ערעפנעט א האלסייל ביזנעס פון די בעסטע ענגלישע און יארקשיר וואלענע שטאפען וואו איהר קענט קריגען די בעסטע און שעהנסטע וואריעס פאר סוטס אבערקאוטס און פענטס פיר האלסייל פרייזען, אויך טיילארס טרימינגס ביי

J. LUBINSKY
248 Simcoe St Phane Main 6446

נייעס אין קורצען

סעם בינעמאן פון 119 סט. פעטריק סטריט, איז פערואונדעט געווארען פון א דאנדאס קאר, און איז בעהאנדעלט געווארען פון א דאקטאר אין דזשענעראל האספיטאל.

דזשאן באזועק, אן עסטרייכישער געפאנגענער, איז שווער פערוואונדעט געווארען, ווען מען האט אויף איהם געשאסען, אין ווינדזאר סטיישאן אין מאנטרעאל, ווען ער האט געוואלט אנטלויפען. א האלבע שטונדע שפעטער איז ער געשטארבען פון די וואונדען.

באזועק איז צוזאמען מיט אנדערע עסטרייכער אבגעפיהרט געווארען פון א קעמפ, דער גארד האט איהם איינינגע מאהל געווארענט, ער זאל זיך אבשטעלען און ווען ער האט עס פערפעהלט האט דער סאלדאט אין איהם אויסגעשאסען.

א דייטשער עראפליין האט נעכטען געמאכט א פערזוך צו פליהען איבער דאווער און פאלקסטאן, ענגלאנד, ער איז אבער פערטריבען געווארען.

דידייטשע צייטונגען שרייבען יעצט זעהר פיעל וועגען דעם, אז מען זאל ניט באיקאטירען אמעריקאנישע סחורות, פאר דעם וואס זי פערקויפט אמוניציאן צו די עליים. נאך דער מלחמה, איז זייער מיינונג, וועט מען נאך דארפען אנקומען צו אמעריקא, און מען דארף זיך דארום ניט איינרייסען.

עס איז בעקאנט געווארען, אז אין דיא בעריהמטע ענגלישע רעגימענטען, וואו בלויז דער אדעל איז פערטראטען, האבען לעצטענס פיעלע שווינדלער אהין געזוכט אנצוקומען אלס אפיציערען, אום צו ציהען דאדורך פערזענליכע נוצען.

א צאהל פון זיי זיינען שוין בעזייטיגט געווארען, און וועגען די איבעריגע קומען פאר אונטערזוכונגען.

דזשאסטיס לענאקס פון די קרימינאל אסייזעס האט נעכטען רעקאמענדירט, אז עמיל נערליכס טרייעל זאל ניט אבגעלעגט ווערען, נאר נאך פארקומען פאר די יעצטיגע אסייזעס.

דורך דער פערמיטלונג פון דעם היגען קאטוילישען ערצבישאף, זיינען נעכטען אהער אנגעקומען 14 פליכטלינגע פון בעלגיען, וועלכע זיינען געבליבען היימלאז צוליעב דער מלחמה.

די מעהרסטע פון זיי דערצעהלען וועגען זעהר ניט קיין שעהנע מעשות, וועלכע די דייטשען האבען אנגעטהאן אין זייער פאטערלאנד.

200 דייטשע געפאנגען אין אפריקא

—):(—

קייפטאון, אפריקא מאי, 3.

די ענגלישע ארמיי אין דרום אפריקא, ווערט געמעלדעט, האט פערכאפט א גאנצע דייטשע טראנספארט טריין, אויף וועלכע עס האבען זיך געפונען פיעלע בהמות, צוויי פעלד קאנאנען, עטליכע מאקסימס, און 200 געפאנגענע.

א טאראנטאר אידישער סאלדאט צווישען די פערוואונדעטע

צווישען די פיעלע פערוואונדעטע קענעדער סאלדאטען, וועמענס נעמען זיינען נעכטען פערעפענטליכט געווארען, געפינט זיך אויך דער נאמען פון ל. הירשהארן, וועלכער האט געדיענט אין דיא דריטע וויקטאריא רייפעלס.

ער האט דא געוואוינט ביי א שוועסטער מרס. דז פיפקא.

וויניפעג בעקומט קוילען ארדערס

וויניפעג מאי 3.

מעיאר וואו האט, היינט דערהאלטען א טעלעגראמע פון פרעמיער בארדען, אז די רעגיערונג האט ארראנזשירט מיט דער קוילען־קאמיטע צו געבען א גרויסע צאהל פון די קאנטראקטען פאר אמוניציע צו די פעקטארים פון דער וועסט, אום צו פערקלענערן דאדורך די גרויסע ארבייטסלאזיגקייט דארטען.

בעסערע צייטען קומען

וויניפעג מאי 3

סער טהאמאס שאונעס פון דער סי. פי. אר. איז אהער אנגעקומען פון זיין רייזע אין קאליפארניע. ער האט ערקלעהרט, אז גוטע צייטען קומען אן, און גאר אין גיכען וועלען אין קענעדע פערגעסען ווערען די שלעכטע טעג.

טאראנטא האט נאך אלעס ניט קיין פייער־טשיעף

— 0 —

טאראנטא ווייזט אויס איז הפנים ניט בעשערט צו האבען אזוי שנעל קיין פייער טשיעף.

ווי בעוואוסט, האט די באארד אף קאנטראל רעקאמענדירט אלס אזעלכען א געוויסען קוירנעל לענגטאן, האט אבער דער סיטי קאונסיל ניט געוואלט אננעהמען די רעקאמענדאציע פון די קאנטראלערט און ביים נעכטיגען מיטינג איז דער נאמען צוריקגעוויעזען געווארען, אזוי אז טאראנטא בלייבט ווידער אהן א פייער־קעמפפער.

די אונפערהייראטע וועלט

צו די שרייבער פון דער ,,אונפערהיי ראטער וועלט״.

קיינע אדרעסען פון די שרייבער פון דער ,,אונפעיהייראטער וועלט״ ווערען ניט ארויסגעגעבען.

די וואס ווילען ענטפערען אויף די בריעף אין דער ״אונפערהייראטער וועלט״ מוזען דאס טהון דורך אונזער קאלום ,,פערזענליכעס״.

בריעף צו דער ,,אונפערהייראטער וועלט״ זאלען געשריבען ווערען אין אידיש, ענגליש אדער העברעאיש.

שרייבט אויף איין זייט פאפיער.

ווען איהר פעראינטערעסירט זיך מיט איינעם פון דיעזע בריעף שרייבט אייער פערלאנג, נאמען און אדרעס אין אונזער קאלום ״פערזענליכעס״ און דער בעטרעפענדער אדער בעטרעפענדע פערזאן וועט מיט אייך קארעספאנדירען.

אויב איהר ווילט קענט איהר אנגעבען א באקס נומער אנשטאט דעם נאמען און אדרעס.

איהר קענט אויך צושיקען אייערע אדווערטייזמענטס דורך פאסט, ביילעגענדיג סטעמפס פאר דער בעטרעפענדער סומע.

רעדאגירט פון

יהודית

זאל ניט טרינקען קיין אלקאהאל

ווערטהע מאדאם יהודית!

ערלויבט מיר זיך פארצושטעלען פאר די לעזער פון דער אונפערהייראטער וועלט.

איך בין א מיידעל 20 יאהר אלט בין געבארען דא אין טאראנטא. געענדיגט א פאבליק סקוהל, רעד און לעז אידיש אזוי גוט ווי ענגליש. בין אויך מוזיקאליש, איבערהויפט א גוטע ווירטהין ווייל איך העלף אין אלעם מיין מוטער אין הויז.

איך האב אויך בעקומען א שטרענגע אידישע ערציהונג און בין נאציאנאל געזאנען. בעזונד ניט קיין אומווירדיגע אמוזירונגס פלעצער.

מיין פערלאנג איז א יונגער מאן אין עלטער פון 25 יאהר זאל זיין א היגער געבארענער אדער גוט אמעריקאניזירט זאל זיין אין ביזנעס פאר זיך אדער האבען א שעהנע פראפעסיאן פון וועלכער ער זאל קענען מאכען א שעהנעם לעבען, זאל זיין פון אנשטענדיגער פאמיליע, נאציאנאל און רעליגיעז געזאנען, זאל האבען א גוטען כאראקטער, זאל ניט האבען קיין שלעכטע געוואהנהייטען, ווי טרינקען צופיעל אלקאהאל אדער נאך אזעלכע זאכען.

קיין גאליציאנער זאל זיך ניט אבּרופען.

מיט גרוס

די ערוואַרטענדע

טראנספארטען מיט סאלדאטע געזונקען

באררירענדיג זיי פון דער לופטען.

אטהענס מאי 3.

קיין קאנסטאנטינאפעל זיינען געבראכט געווארען 5 טויזענד טערקישע סאלדאטען וועלכע זיינען פערוואונדעט געווארען אין די לעצטע שלאכט ביי די דארדאנעלען.

חוץ דיעזע זיינען נאך פיעל אנדערע טויזענדער פערוואונדעטע אבגעשיקט געווארען אין אנדערע פלעצער.

קאנסטאנטינאפעל מאי 3

אונאפיציעלע בעריכטען מעלדען, אז די טערקישע הארמאטען האבען געזונקען עטליכע טראנספארטען מיט סאלדאטען, און די טערקישע קרופ־הארמאטען האבען אזוי גוט געשאסען, אז די ענגליש־פראנצויזישע קריעגסשיפען האבען זיך געמוזט צוריקציהען. די טערקישע לופטשיפען האבען אויך אנגעטהאן זיי פיעל שאדען, באמ

"FRAMERS OF THE CONSTITUTION OF THE U.S.A." NO. 6

John Hancock—"Father of the Revolution"

UPON the Declaration of Independence his name may be read without spectacles. His signature was the first subscribed to the world's most famous State document. In the most realistic sense John Hancock pledged his life and his fortune to the cause of the Revolution. He was one of the richest men in the colonies, holding investments in banks, breweries, stores, hotels, and also owning a fleet of vessels. The seizure of one of these precipitated the Boston massacre. In Revolutionary days and until his death he was a popular idol. When it was proposed to bombard Boston, though it would have resulted in greater personal loss to him than to any other property owner, he begged that no regard be paid to him because of his financial interests. While Hancock did not sign the Constitution of the United States, he used his great influence in its behalf, which awakened the gratitude of Washington. "He was prepossessing in manner, and passionately fond of the elegant pleasures of life, of dancing, music, concerts, routs, assemblies, card parties, rich wines, social dinners and festivities." Until the end of his life the people of Massachusetts delighted to honor him. In the stirring events preceding the Revolution he was one of the most active and influential members of the Sons of Liberty. To this tireless worker for American Independence Liberty was the very breath of life. He would have frowned upon any legislation which would restrict the natural rights of man, and would have voted NO to prohibition enactments. It was upon the tenets of our National Spoken Word that Anheuser-Busch 58 years ago founded their great institution. To-day throughout the length and breadth of the Free Republic their honest brews are famed for quality, purity, mildness and exquisite flavor. Their brand BUDWEISER has daily grown in popularity until 7500 people are daily required to meet the public demand. Its sales exceed any other beer by millions of bottles.

ANHEUSER-BUSCH · ST. LOUIS, U.S.A.

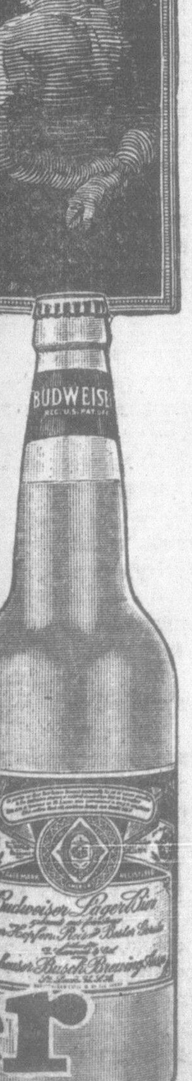

Visitors to St. Louis are courteously invited to inspect our plant—covers 142 acres.

R. H. Howard & Co., Distributors
Toronto, Ont.

Budweiser
Means Moderation